

Vaksdal kommune

Årsrekneskap og årsmelding 2017

Innhald

Innhald.....	2
Politisk organisering	3
Forord frå rådmann	5
Økonomi	6
Resultat rekneskap og måltal	6
Inntekter og utgifter	8
Skjema	13
Investeringar.....	14
Hovudtal drift	16
Organisasjon	17
Vedlegg 1: Tenestekområde og einingar	23
Tenestekområde oppvekst.....	23
Tenestekområde helse og omsorg.....	28
Tenestekområde samfunnsutvikling	33
Felles økonomi.....	40
Vedlegg 2. Økonomisk oversyn	41
Vedlegg 3. Noter Rekneskap	46
Vedlegg 4: Kommunestyret 2017 –saker	59
Vedlegg 5. KOSTRA 2017 – førebels tal	61
Vedlegg 6. Meldingar.....	62

Foto på førstesida: Eksingedalen skule vann «Nyskjerrigper-pris» i 2017

Politisk organisering

Vaksdal kommune er organisert med:

Kommunestyre

Formannskap/plan- og økonomiutval

Levekårsutval

Kontrollutval

Administrasjonsutval og arbeidsmiljøutval

Eldreråd, ungdomsråd og råd for menneske med nedsett funksjonsevne

Eirik Haga, ordfører

Kommunestyret er det øvste politiske organet i kommunen.

Det vert vald direkte av innbyggjarane for fire år om gongen. Kommunestyret gjer vedtak på vegne av kommunen i alle saker der vedtaksmyndet ikkje er delegert vidare til andre. Kommunestyret vert leia av ordføraren, med varaordføraren som stadfortredar.

Kommunestyret vel formannskap og mellom medlemmene i formannskapet, ordfører og varaordfører. Kommunestyre kan opprette og legge ned faste utval og fastset sjølv arbeids- og ansvarsområde for slike utval. Alle saker som er av prinsipiell natur skal avgjerast av kommunestyret sjølv. Dette gjeld m.a. budsjett, økonomiplan og overordna planar for den kommunale verksemda.

Kommunestyre 2015 – 2019

Eirik Haga (Ap), ordfører

Anne Christin Eide (Ap) Anders Jin Risnes

(Ap) Magne Hestad (Ap)

Bjørn Øyvind Krogsrud (Ap) Heidi

Rongved (Ap)

Brita Hesjedal Lunde (Ap)

Jan Hansen (Ap) Arne Normann (Krf)

Jan Erik Bernes Roe (Krf) Sigmund

Simmenes (Sp)

Hege Eide Vik (Sp) Jarle Audestad (Sp) Line Eide Vik (Sp)

Boris Groth (Frp)

Anneli Vatlø Lilltvedt (H) Bjørn Roald (H)

Kjartan Haugsnes (Sv)

Evelyn Boge (Sv) Line Kydland (Sv)

Tom Charles Johnsen (MDG)

Kontrollutval 2015 - 2019

Boris Groth (leiar)
Bente Jorunn H. Sundheim, nestleiar Bjørg Aase N. Hop
Odd Jøran Oldervik
Terje Davidsen

Formannskapet er på vegne av kommunestyret kommunen sitt sentrale styringsorgan, med eit særleg ansvar for økonomi- og plansaker. Det gjer i tillegg vedtak i ei rekkje saker etter fullmakt frå kommunestyret. Formannskapet har også mynde å gjera vedtak i saker som skulle vore avgjort av anna kommunalt organ, når det ikkje er tid til å innkalla dette, jf. kommunelova § 13.

Formannskap/plan/økonomiutval 2015-2019

Eirik Haga (Ap)	Jan Erik Bernes Roe (Krf)
Heidi Rongved (Ap)	Kjartan Haugsnes (SV)
Anne Christin Eide (Ap)	Bjørn Roald (H)
Sigmund Simmenes (Sp)	

Levekårsutvalet har 7 medlemmer, kommunestyret vel leiar og nestleiar. Levekårsutvalet sitt arbeids- og ansvarsområde er helse og omsorg, folkehelse, oppvekst og opplæring og andre saker som naturleg fell innfor utvalet sitt ansvarsområde.

Levekårsutvalet 2015 - 2019

Magne Hestad (Ap) (leiar)	Anneli Vatlø Lillsetvedt (H)
nestleiar Brita Hesjedal Lunde (Ap)	Evelyn Boge (SV)
Anders Jin Risnes (Ap)	Tom Charles Johnsen (MDG)
Hege Eide Vik (SP),	

Administrasjonsutval: Formannskapet sine 7 medlemmar frå arbeidsgjevarsida og 3 medlemmer frå arbeidstakarorganisasjonane

Arbeidsmiljøutvalet: 4 frå arbeidsgjevarsida (2 politikarar, rådmann og HR)
4 frå arbeidstakarsida (HVO, 3 frå fagforeiningane)

Forord frå rådmann

Året 2017, har som 2016, vore prega av store, viktige saker for kommunen. Statleg plan for ny veg og bane har skapt optimisme og framtidstru. Tryggare veg og bane saman med kortare reisetid kan gjera kommunen vår meir attraktiv å bu og leve i. Sjølv om utbygginga er i statleg regi medfører den store planleggingsoppgåver og høg aktivitet for den kommunale organisasjonen. Arbeidet med områdeplanar for «stasjonsbyane» Vaksdal og Stanghelle er starta opp og vil følgje statleg plan framover. Mange innbyggjarar har engasjert seg i arbeidet med å skape framtidsbilder for bygda si.

Ny Kommuneplan, som strategisk plan fram mot 2030, vart vedtatt tidleg i 2017. Samfunnsdelen skal handsame langsiktige utfordringar og vise mål og strategiar for kommunen dei neste ti åra. Arbeidet med kommuneplanen sin arealdel vart starta opp og skal etter planen ferdigstillast i 2018. Planlegginga av bustadområdet på Tettaneset er no kome så langt at første del kan leggest ut for sal tidleg i 2018. Folketilvekst er eit overordna mål for å sikre ei positiv samfunnsutvikling og gode tenester til innbyggjarane også i framtida.

Kommunestyret har gjort vedtak om omfattande rehabilitering og nybygg av skulebygga som vil innebere byggeaktivitet på alle skular unntatt Eksingedalen i åra frametter. Ny skule med kultursal og basseng på Dale i 2020, rehabilitering/nybygg Vaksdal, oppveksttun på Stamnes i 2019 og oppsett og mellombels drift av modulbygg på Stanghelle i fleire år. Mange og store prosjekt over kort tid stiller store krav til planlegging og prosjektleiing. Samla er aktiviteten knytt til vedtatte investeringsprosjekt større enn nokon gong før i kommunen.

Barnehagane auka kapasiteten frå hausten 2017. Utvida rett til plass, større småbarnskull og fleire 1-2 åringer i barnehage medførte nye avdelingar dette året. Helse og omsorg har også opplevd svingingar i behovet med auka pågang vinteren 2016/2017. Gjennom året og inn i 2018 har situasjonen normalisert seg.

Oppvekst og helse og omsorg driv omfattande kompetanse-, innovasjon og utviklingsarbeid innafor fleire områder. Utviklingsprogramma er både i eigen regi, gjennom samarbeid med andre kommunar og med ulike FoU miljø. I eit stadig meir digitalisert samfunn er forventningane til kommunane å halde tritt med utviklinga elles også på dette området. Vaksdal har tatt store steg dei siste åra og har fått på plass mange nye løysingar. Utviklingsarbeid og digitalisering må prioriterast høgt også i åra som kjem.

Kommunen fekk eit positivt økonomisk resultat med 8,3 millionar i overskot. Dette skuldast i hovudsak utjamningsmidlar til kommunen mot slutten av regnskapsåret, i tillegg til ei positiv avkastning på aksjar og obligasjonar. Sidan 2013 har kommunen gradvis effektivisert og tilpassa drifta til endra rammevilkår. I tillegg er det tatt grep for å redusere vedlikehaldsetterslepet på kommunale eigedomar framover. I 2017 har kommunen nådd sine mål for sunn økonomi og har klart å finansiere ein del investeringar med løpande inntekter i staden for låneopptak. Vedtatt «handlingsregel» om å ikkje bruke variable inntekter frå sal av konsesjonskraft i den løpande drifta er i så måte svært positivt.

Presset på økonomien vil auke framover. Reduserte inntekter og høge investeringar vil svekke handlingsrommet og krevje raskare omstillingar. Planlegging og tilrettelegging for auka busetnad i «stasjonsbyane» vert sentralt for å skape vekst fram mot 2030. Nasjonalt har folkeveksten avtatt og prognosane er svakare vekst framover.

Kommunesektoren skal møte framtidas behov og endringane som skjer i samfunnet. Dette krev ein nyskapande og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft til å utvikle tenester og arbeidsformer. For å lukkast er det avgjerande å ha motiverte og engasjerte medarbeidarar med riktig kompetanse. Eg vil rose våre dyktige tilsette og takke alle for godt arbeid og stor vilje til utvikling til beste for våre innbyggjarar! Takk og til ordførar og andre folkevalde for godt samarbeid gjennom året!

Åse Elin Myking, konstituert rådmann

Økonomi

Den økonomiske situasjonen i kommunen er samla sett god og resultatet i 2017 er positivt. Kommunen har effektivisert drifta for å tilpassa seg endra rammevilkår dei siste åra.

Større utfordringar ligg framfor oss i planperioden og utover. Reduserte inntekter og høge investeringar vil svekke handlingsrommet og krevje raskare omstillingar. Endrings- og utviklingsarbeidet må styrkast for å sikre kompetanse, kvalitet og kostnadseffektiv drift. Planlegging og tilrettelegging for auka busetnad i «stasjonsbyane» vert sentralt for å skape vekst fram mot 2030.

Resultat rekneskap og måltal

Driftsrekneskapen viser eit overskot på kr 8 384 955.

Brutto driftsresultat viser eit overskot på kr 19.703.140,06. *Brutto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter (inkl avskrivningar), og viser kommunens ordinære driftsresultat inkl kapitalkostnader, før ein tek omsyn til finanspostar.* I 2016 var brutto driftsresultat eit overskot på kr 13.009.918.

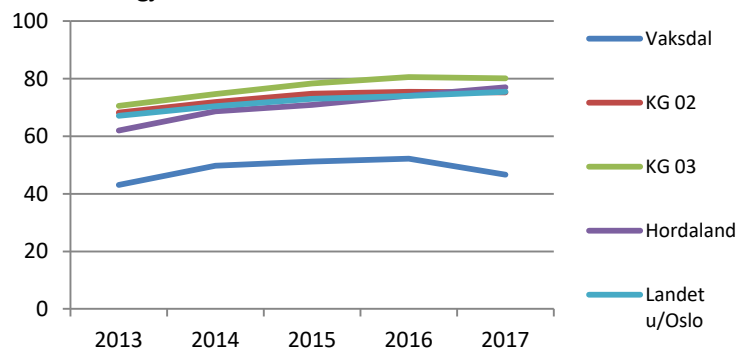
Vaksdal kommune har langsiktige mål for sunn økonomi, tabellen viser resultat i 2016 og 2017.

Økonomiske mål	Langsiktig mål	Resultat 2016	Resultat 2017
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,75%	4,6%	5,7%
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	Under 50%	52%	47%
Disposisjonsfond I prosent av brutto driftsinntekter (u/amort.fond)	Minst 10%	17,1% (6,3)	19,2 % (8,9%)

Netto driftsresultat viser eit overskot på kr 24.614.333. *Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for finanstransaksjonar (rente og avdrag), samt at ein korrigerer for «motpost avskrivningar».* Netto driftsresultatet er 5,7% av brutto driftsinntekter, mot 4,6% i 2016. I planperioden 2017-2020 er dette målet sett til 1,75%, som er i samsvar med statlege tilrådingar for kommunane. KS

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter pr 31.12.2017 er 47 %, medan landet, fylket og kommunegruppa ligg høgare. Snitt for landet u/Oslo er 75,4 % (data henta frå KOSTRA pr 15.03 – førebelse tal). *Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fråtrekt utlån og unyttå lånemidlar.* Langsiktig gjeld pr 31.12.2017 er kr 308 152 591.

Vedtatte investeringar i budsjett 2018 og planlagde investeringar i økonomiplanperioden vil medføre stor auke i lånegjelda i kommunen.

Rune Bye, sjefsøkonom KS om Kommuneresultatet 2017:

Skatteveksten er en viktig forklaring til de gode resultatene. Samtidig er dette engangsinntekter som ikke videreføres til kommende budsjettår, og som dermed ikke bør brukes til varig økning av aktivitetsnivået..

Høy investeringsaktivitet innebærer også økt behov for lånefinansiering. Både brutto og netto lånegjeld vokser mer enn inntektsveksten i både kommuner og fylkeskommuner. Økt lånegjeld gjør at kommunesektoren er mer følsom for renteendringer. Det er derfor gledelig at kommuner gjennom 2017 har styrket sine frie fondsreserver. Dette gjør at sektoren er bedre rustet til å møte så vel økning i rentenivået som andre uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestene.

Pr 31.12.2017 var disposisjonsfond kr 82.864.459, dette er 19,2 % av brutto driftsinntekter, og er rekna som eit sunt nivå. Grunna eit stort oppsamla premieavvik er det i seinare år sett av midlar tilsvarende premieavviket til eit amortiseringsfond for å dekke negativt premieavvik, avskrivning og ev tap på verdipapir. Dette fondet utgjør ein stor del av disposisjonsfondet vårt. Ser vi bort frå amortiseringsfondet er disposisjonsfondet 8,9 % av brutto driftsinntekter.

Lavt rentenivå medfører at kommunen betaler relativt låge renter for låneporteføljen. Det har vore aktiv refinansiering av låneporteføljen, noko som har gitt reduserte renteutgifter i høve budsjett.

Avsetjingar og bruk av fond

Frå årsoverskot 2016 er det sett av kr 9 195 437 til disposisjonsfond for bruk til investeringar i 2018. I samsvar med budsjettvedtak for 2017 er det sett av kr 2,2 mill av inntektene frå sal av konsesjonskraft til disposisjonsfond.

Til bundne driftsfond er det avsett kr 1,1 mill til sjølvkostfond for VAR, kr 0,6 mill av bundne tilskot til delprosjekt i Lev Vel, og 1,1 mill for unytta opplæringsmidlar til Vaksdal Introduksjonssenter (VIS). Frå introduksjonstilskot er det sett av kr 5,1 mill til bruk i introperioden. Det er avsett kr 0,659 til kalkingsprosjekt Ekso. Restmidler til bruk t.d til miljøfond, aksjon sjukefråvær mfl. er sett av driftsfond for bruk i 2018.

Det er avsett 3,3 mill frå konsesjonsavgifter. Av dette vart 1 mill overført til Næringssselskapet, 0,33 mill vart nytta til renter/avdrag Daletunet og 0,412 mill vart nytta til stimuleringstilskot. Deler av inntektene skal tilførast ulike fond for vilt, fiske og landbruk.

Det er brukt 0,57 mill av tidlegare avsett tilskot til Vaksdal Aktiv, kr 2,1 mill i tidlegare avsette tilskot til Lev Vel prosjektet og til psykiatri/rus. Frå disposisjonsfond er det nytta kr 1,25 til egenkapitalinnskot i KLP.

I samsvar med budsjettvedtak er det overført 7,3 mill frå drift til kapitalbudsjettet og brukt 2,4 mill frå næringsfondet til investeringstiltak i områderegeringsplanar og mulighetsstudie Bergsdalen. Løyvde midlar frå årsoverskotet kr 0,5 mill til skule er brukt i året til investering i digitale verktøy i ungdomsskulen. Av tidlegare avsette midlar till jobbprosjekt er det brukt kr 0, 292 mill til investering i bil til bruk for Vaksdal Aktiv.

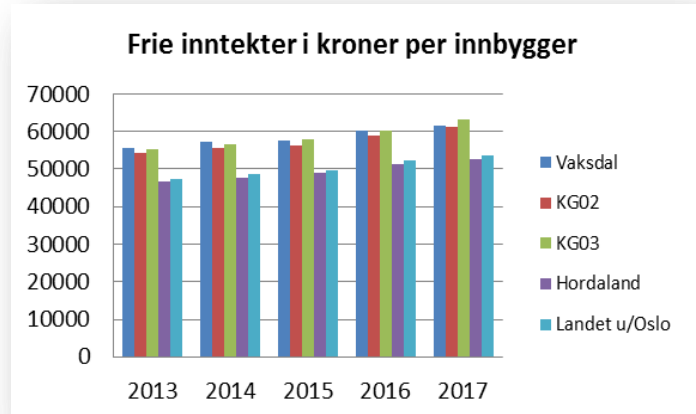
Fondstype	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Disposisjonsfond	56 539 011	67 533 681	67 423 402	70 648 429	80 664 459
Bundne driftsfond- k.to 2.51	28 350 136	37 198 718	37 079 499	40 262 063	38 389 169
Ubundne investeringsfond – k.to 2,53	42 143 911	39 786 674	39 561 643	41 932 470	41 614 791
Bundne investeringsfond – k.to 2.55	8 488 193	4 007 774	4 629 879	5 786 471	4 797 626
Totalt fond pr. 31/12	135 521 251	148 526 846	148 694 423	158 629 433	165 466 045

Inntekter og utgifter

Inntektssystemet for kommunar vart lagt om frå 2017. Vaksdal vert i mindre grad kompensert for «smådriftsulempen». Demografiske endringar og endring i egne inntekter frå vasskraft har gitt kommunen eit inntektsbortfall i seinare tid.

Frie inntekter - rammetilskot og skatt

Frie inntekter er rammetilskot og skatteinntekter på inntekt og formue. Desse inntektene disponerer kommunen fritt til både lovpålagte og andre oppgåver. Rammetilskotet består av innbyggjartilskot, utgiftsutjamning, distriktstilskot og skjønsmidlar. I tillegg vert det gjennom rammetilskotsordninga gjort ei inntektsutjamning.

Veksten i frie inntekter for Vaksdal kommune frå 2016 til 2017 var 2,1 %, mot 2,8% for Landet u/Oslo. Til samanlikning er veksten i Kommunegruppe 2 og 3 vesentleg høgare med forholdsvis 3,9% og 4,8%. Samla lønsvekst i KS området i 2017 var 2,5 % i 2017 (TBU).

Vaksdal kommune er i Kommunegruppe 3, som er små kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar, høge frie disponible inntekter. I samanlikning mot andre kommunar er det naturleg og også vurdere opp mot Kommunegruppe 2, som er små kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar, middels frie disponible inntekter.

I 2016 var det ekstraordinær god skatteinnngang, både lokalt og nasjonalt. Gjennom første halvår 2017 var skatteinngangen høgare enn antatt i statsbudsjettet og prognosen vart revidert i kommuneproposisjonen i mai. Som følgje av dette justerte vi prognosen for skatt og inntektsutjamning pr 2.tertial. Endelege skattetal for Vaksdal enda 2,5 mill over budsjett. Høgare skatteinnngang for landet samla gav grunnlag for inntektsutjamning ved årslutt. Dette er ei omfordeling til skattesvake kommunar som vert gitt etter ei nasjonal berekning på nyåret og etterbetalt som del av rammetilskotet. Med ein skatteandel på 84,1 av landet fekk Vaksdal tildelt vel 3 mill i inntektsutjamning, samla rammetilskot for året vart 3,6 over budsjett.

Folketal

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pr 01.01 i året	4106	4110	4107	4153	4138	4132	4140	4096	4125	4123	4127
Endring frå året før	12	4	-3	46	-15	-6	8	-44	29	-2	4
Endring i %	0,30 %	0,10 %	-0,10 %	1,10 %	-0,40 %	-0,10 %	0,20 %	-1,10 %	0,70 %	-0,05 %	0,10 %

Siste 10 år har det vore liten endring i det totale folketalet i kommunen og fordelinga mellom kvinner og menn er tilnærma lik i pr. 01.01.2018. Sidan 2009 har kommunen busett flyktningar etter nasjonalt introduksjonsprogram. I 2017 er det busett 37 personar inkludert innvilga familiejenforening. Kommunen er ikkje tildelt busetting i 2018.

Det har vore større endringar når ein ser på fordeling av aldersgruppene frå året 2000 til 2018. Det har vore reduksjonar både i talet på born/unge og eldre.

Aldersgruppe	År 2000		År 2018		Endring	
	Folketal	Fordeling	Folketal	Fordeling	Folketal	Endring i %
0-5 år	305	7,3 %	292	7,1 %	-13	-4,3 %
6-15 år	550	13,1 %	488	11,8 %	-62	-11,3 %
16-19 år	217	5,2 %	204	4,9 %	-13	-6,0 %
20-66 år	2234	53,3 %	2360	57,2 %	126	5,6 %
67 år eller eldre	886	21,1 %	783	19,0 %	-103	-11,6 %
Sum	4192		4127			

Folketal og inntekter er knytt nært saman. Dei største delane av rammeoverføringane er innbyggjartilskot og utgiftsutjamning. Innbyggjartilskotet er det same pr innbyggjar for alle kommunar.

Gjennom utgiftsutjamninga vert innbyggjartilskotet omfordelt mellom kommunane ved bruk av behovsindeksen. Midlar vert omfordelt frå kommunar med lavt berekna utgiftsbehov til kommunar med høgt berekna utgiftsbehov. Utgiftsutjamningen skal gje kompensasjon for ulikheiter i utgiftsbehov som kommunane ikkje kan påverke sjølv.

Behovsindeksen fortel noko om kor dyr ein kommune er å drive i forhold til landsgjennom-snittet. Den samla behovsindeksen er utrekna ved hjelp av eit sett kriterier og vektorer som seier noko om kvifor kommunane sine utgifter varierer, og vert nytta til å berekne kommunen sitt trekk eller tillegg i utgiftsutjamninga.

Samla har Vaksdal ein behovsindeks som er 1,1605, dette betyr at kommunen får meir pr innbyggjar en landsnittet. Indeksen i 2017 er redusert frå 2016 og 2015. Store deler av utgiftsutjamninga er knytt til alderssamansetjinga i kommunen.

Som vist er det spesielt for innbyggjarar over 67 år at Vaksdal kommune skil seg ut, og vert kompensert deretter. Samanlikna med 2016 er det lagt til grunn noko redusert utgiftsbehov knytt til eldre og noko auke i «smådriftsulemper»

SSB: Kostra Befolkningsprofil pr 2017

Nøkkeltall	Enhet	Vaksdal	Landet uten Oslo	Hordaland
Innbyggere (antall)	antall	4 127		
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	per 1000	10,9	10,2	11,4
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	per 1000	13,1	8	7,1
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	prosent	9,3	10,7	9,2
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	prosent	70,4	62,7	62
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkn	prosent	1,2	1,6	1,9
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	prosent	11,3	15	14,5

Andre inntekter

Vaksdal har inntekter knytt til vasskraftressursar. Kommunen har konsesjonsskraft som delvis vert nytta til eige bruk og delvis vert omsett i marknaden. Synkende kraftprisar har medført at dei kraftrelaterte inntektene til kommunen har vorte redusert dei seinare åra. Konsesjonskrafta for 2017 vart seld på årskontrakt på kraftbørsen. Vekslande og til dels svake strømprisar gjennom året medførte lågare pris- og innmatingskostnad og netto gevinst for kommunen vart vel 1 mill over budsjett. Inntektene svinger frå år til år og kommunestyret har vedtatt ein handlingsregel for korleis gevinsten skal nyttast utanom drifta.

Kommunen har hatt eigedomsskatt for alle eigedommar sidan 2010. Eigedomsskatt frå kraftverk har utgjort størstedelen av inntektene. Likningsgrunnlaget for eigedomsskatt frå vasskraft er m.a. basert på gjennomsnittlege kraftprisar siste 5 år, og i dei siste åra har kommunen oppleve redusert eigedomsskatt frå vasskraftverk. Dette, saman med endringane i eigedomsskatten frå 2019, vil medføre reduserte inntekter for kommunen i åra frametter. Inntektene frå eigedomsskatt er nytta i drifta og har dekkja kostnader utover det behovet dei frie inntektene kan dekke.

Samla inntekter kr 37,3 mill frå eigedomsskatt fordeler seg frå 10,7 mill frå bustader og fritidsbustader og 26,6 mill frå verk og bruk, næring m.v

Pensjonskostnader og premieavvik

Premieavvik er differanse mellom årets betalte pensjonspremie og berekna pensjonskostnad. Pensjonspremier skal dekke dei auka pensjonsforpliktingane som har påløpt i løpet av året, og vert berekna etter ordinære aktuarmessige prinsipp.

Årets premieavvik vart i stor grad dekkja av premiefondet på ca 7 mill. Pr 31.12.2017 har kommunen eit oppsamla premiavvik på kr 36.524.142,42 som skal avskrivast over hhv 15, 10 og 7 år.

Kommunen har eit stort oppsamla premieavvik samanlikna med andre kommunar, men oppbygging av eit amortiseringsfond for å dekke inn dette har vore eit godt strategisk grep. Amortiseringsfondet kan også nyttast til å dekke tap på aksjar og obligasjonar. Amortiseringsfondet vart oppretta i 2007, og pr 31.12.2017 er dette fondet kr 44.473.113. Fondet er ikkje nytta til amortisering av premieavvik i 2017. Det er venta auka premieavvik for kommunen dei komande åra og avskrivinga bør dekkast av fondet. Premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik medfører ingen likviditetsmessige endringar.

Amortisering av premieavvik tidlegare år	Premieavvik 7 år	Premieavvik 10 år	Premieavvik 15 år	Sum
Akkumulert premieavvik per 31.12. i fjor	6 521 556	14 455 799	17 448 135	
Tidlegare amortisert premieavvik				
Premieavvik per 01.01. i år	6 521 556	14 455 799	17 448 135	38 425 490
Premieavvik i året	35 515			35 515
Amortisering i året av premieavvik tidlegare år	-1 091 651	-2 428 903	-2 923 729	-6 444 283
Premieavvik per 31.12. i år	5 465 420	12 026 896	14 524 406	32 016 722
Arbeidsgjevaravgift premieavvik	770 624	1 695 792	2 047 941	4 514 358
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift	6 236 044	13 722 688	16 572 347	36 531 080

Samla pensjonsforplikting i balansen er kr 575.395.532. Det vert elles vist til note 3.

Finansinntekter og utgifter

	Regnskap 2016	Oppr.budsjett 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2017	Avvik 2017
Renteinntekter og utbytte	-3 503 952	-2 720 000	-2 720 000	-3 948 336	-1 228 336
Gevinst finansielle instrumenter	-8 852 469	0	-2 000 000	-5 333 815	-3 333 815
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	4 989 427	8 202 000	5 302 000	5 464 105	162 105
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	4 622 240	0	0	1 026 194	1 026 194
Avdrag på lån	13 800 000	14 700 000	14 700 000	14 700 747	747
Netto finansinnt./utg.	11 055 246			11 908 895	-3 373 115

Renteinntekter og utbytte frå andre selskap har vore 1,2 mill betre enn budsjetttert. Utbytte frå BKK frå regnskapsåret 2016 er 1,877 mill.

I budsjett 2017 justert pr 2 tertial er det sett opp netto gevinst på finansielle instrument på 2 mill. Erfaringar frå svvingar i netto gevinst, gjer at kommunen tilpassar driftsbudsjetta utan at ein skal vere avhengig av denne gevinsten. Det har vore lav avkastning dei seinare åra, unntak i 2016 då avkastninga vart betre. Netto gevinst i 2017 var 3,8 mill, og det er såleis eit positivt budsjettavvik på 1,8 mill.

Frå finansrapporten 2017,
Bergen Capital Management
(Forvaltar)

Totalavkastning etter 3. tertial 2017 er på 4,23 %, dette er 0,02 prosentpoeng over "normalporteføljen". Aksjeporteføljen har levert 16,21 %, 4,03 prosentpoeng under benchmark. Obligasjonsporteføljen har levert 2,05 %, 0,66 prosentpoeng over benchmark som er norske statsobligasjoner med 3 års durasjon. "Normalporteføljen" består av 15 % aksjer og 85 % obligasjoner.

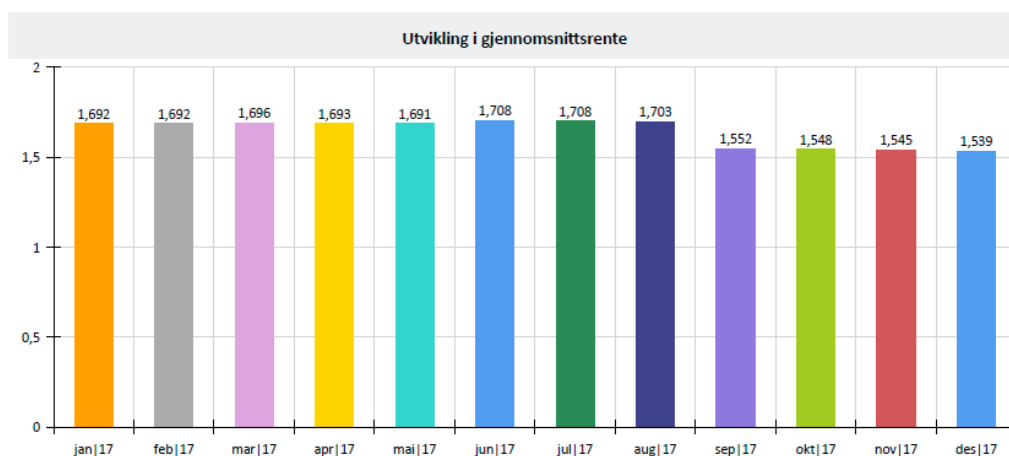
AKTIVAKLASSE	I %	BENCHMARK	AVVIK
Sertifikat/obligasjoner	2,05 %	1,39 %	0,66 %
Aksjer	16,21 %	20,24 %	-4,03 %
Totalt	4,23 %	4,22 %	0,02 %

Det har oppstått avvik mot aksjebenchmark som er Oslo Børs (OBX) fordi Vaksdal kommune sin akseportefølgje har ein annan og breiare samansetning.

Aksje og eideelar (finansielle

anleggsmidlar) er opplista i note 5.

Grunna lave renter vart rentekostnadane nedjustert ved 2.tertil, samla vart det eit mindre negativt avvik mot budsjett. Lån er refinansierte med lågare rente i løpet av året. Avdrag har vorte betalt i samsvar med vedteke budsjett. 5-årige leasingavtarar vert klassifisert som finansiell leasing og skal førast som avdrag i rekneskapen.

Vaksdal kommune nyttar Bergen Capital Management (BCM) i samband med låneopptak. Det vert vist til finansrapport frå BCM for ytterlegare detaljar.

Frå finansrapporten for 2017, BCM (vedlegg)

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av året på anslagsvis 1,50 %, 1,85 %, 2,25 % og 2,50 % for 3, 5, 7 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente, her vurdert på bakgrunn av våre anslag på budsjettrenter (anslag på korte renter i neste 4 års periode) fra august. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene bør gjøres gradvis og ved behov.

Langsiktig lånegjeld

Den langsiktige lånegjelda har auka med kr 8 253 551 i 2017. Ein større del av investeringane har vorte finansiert med løpande inntekter i staden for lån. Handlingsregel for bruk av konsesjonskraft er døme på tiltak for å bruke «vekslande» inntekter til investeringar i staden for løpande drift. Lånegjelda er venta å auke monaleg basert på vedtak om investeringar i planperioden.

	Pr 31.12.14	Pr 31.12.15	Pr 31.12.16	Pr 31.12.17
Husbanken	38 507 097	38 012 144	37 166 940	34 821 247
Kommunekreditt/KLP	10 075 000	-		0
Kommunalbanken	152 668 554	161 365 536	108 249 246	270 331 490
Sertifikatlån	45 810 000	55 560 000	151 483 000	0
Sum lån i bank	247 060 651	254 937 680	296 899 186	305 152 737
Andre lån	3 208 249	3 029 661	2 999 854	2 999 854
Sum lån	250 268 900	257 967 341	299 899 040	308 152 591

Andre lån er forskotering av FV 569, der lån til Modalen er på kr 2.375.758,- og lån til Vaksdal Næringssselskap på kr 624.096,-. Note 6 viser langsiktig gjeld og avdrag på lån.

Skjema

Rekneskapsskjema 1A – drift gir ei samla oppstilling av frie disponible inntekter, renter og avdrag, avsetningar, fordeling til investering og drift og meir/mindreforbruk.

Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	103 284	100 700	100 000	100 840
Ordinært rammetilskudd	151 042	147 427	147 027	147 839
Skatt på eiendom	37 349	37 000	34 000	33 134
Andre direkte eller indirekte skatter	3 369	3 100	3 100	3 353
Andre generelle statstilskudd	2 429	0	0	3 223
Sal av konsesjonskraft	9 159	7 900	7 900	0
Sum frie disponible inntekter	306 634	296 127	292 027	288 389
Renteinntekter og utbytte	3 948	2 720	2 720	3 504
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 334	2 000	0	8 852
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	5 464	5 302	8 202	4 989
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026	0	0	4 622
Avdrag på lån	14 701	14 700	14 700	13 800
Netto finansinnt./utg.	-11 909	-15 282	-20 182	-11 055
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	11 395	11 395	2 200	1 700
Til bundne avsetninger	3 735	3 100	3 100	3 600
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	11 195	11 195	0	1 479
Bruk av ubundne avsetninger	0	20	0	20
Bruk av bundne avsetninger	4 479	1 675	1 675	1 721
Netto avsetninger	544	-1 605	-3 625	-2 080
Overført til investeringsregnskapet	10 512	7 300	7 300	1 407
Til fordeling drift	284 756	271 940	260 920	273 846
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	276 371	271 940	260 920	262 651
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 385	0	0	11 195

Rekneskapsskjema 1B – driftsbudsjettet viser fordeling per rammeområde

Regnskapsskjema 1B- drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesområde Økonomi	29 383	27 715	28 213	27 956
Tenestekområde Helse og omsorg	120 791	120 798	122 264	110 995
Tenestekområde Oppvekst	87 104	82 783	71 362	85 004
Tenestekområde Samfunnsutvikling	39 093	40 644	39 081	38 697
Sum	276 371	271 940	260 920	262 651

Investeringar

Det har vore høg aktivitet på investeringssida i 2017. Nokre av prosjekta er ferdigstilt, medan mange prosjekt går over fleire år.

Helse og omsorg

Det er lagt inn 8 mill kroner til prosjektet for omlegging av helse- og omsorgstenestene og ombygging. Det er aktuelt å nytte Husbanken sine låne- og tilskotsordningar til dette prosjektet. Det har vore planlegging og anbodsinnhenting i 2017, oppstart hovudprosjekt 2018. Det er brukt innovasjonsmidlar til velferdsteknologiprogram.

Oppvekst

Arbeidet med ny barne og ungdomskule på Dale samt forprosjekt for tilbygg for Vaksdal skule er starta opp og vil gå over fleire år. Kostnadane i 2017 vart høgare enn budsjettert i året, vedtatt byggeprogram og kostnadsramme ligg til grunn for prosjektet samla. Planlegging av oppveksttun på Stamnes er i gang og hovuddelen av prosjektet skjer i 2018. Løyvde midlar frå årsoverskotet til læremidlar i skule er brukt til innkjøp av Chromebook i ungdomsskulen.

Samfunnsutvikling

Tilstandsregistrering bygg vart fullført i 2017 med dokumentasjon av administrasjonsbygga. Det er gjennomført noko oppgradering av kommunale bygg m.a. brannsprinkling av dei eldste omsorgsbustadane i Daletunkvartalet og oppgradering av utleigebygg. Prosjektet med utlegebustader på tomten til tidlegare Jamne barnehage er utsatt jf. vedtak.

Vidare arbeid med infrastruktur og realisering av bustadprosjektet Stanghelle Vest/Tettaneset har pågått i 2017 og første byggetrinn vert lagt ut for sal tidleg i 2018. Det er gjennomført moglegheitstudie for Bergsdalen. Kommuneplanen sin arealdel er under arbeid med mål om endeleg vedtak i 2018. Parallelt med det statlege prosjektet for ny veg og bane arbeider kommunen med områdeplanar for stasjonsbyane Vaksdal og Stanghelle. Kommunen har lagt vekt på å synleggjere potensialet for utvikling i stasjonsbyane som grunnlag for uttale til planprogrammet for den statlege reguleringsplanen. Arbeidet har vore krevande og det er henta inn ekstern kompetanse for å supplere vårt fagmiljø. Kostnadane har dermed overstege løyvinga til områdeplanane i 2017. Noko er dekkja av tilskot i året og det vert søkt om tilskot også i 2018. Meirkostnaden er dekkja inn av restmidlar på andre prosjekt. Eventuelle justeringar vert vurdert i samband med behandling av årsrekneskap, tertialer og økonomiplan.

Av årsoverskotet i 2016 vart det løyvd ekstra midlar til asfaltering som i hovudsak er nytta på Vaksdal og Dale. Det er gjennomført veg- og trafikksikring m.a. på Vaksdal. Arbeidet med geodata og digitalisering av byggesaksarkiv vil halde fram utover i 2018.

Investeringar går ofte over fleire år, samla oversikt over aktivitetar/prosjekt i året ligg som vedlegg under samfunnsutvikling. Det vert vist til note 12 som viser oversikt over investeringar pr prosjektnr.

	Oppr. Budsj.2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Kommentar
FELLES ØKONOMI - SENTRALT BUDSJETTERT				
IKT- OG DATASIKKERHEITSLØYSING	1 200 000	1 200 000	1 450 640	2016/2017
INVESTERING KYRKJER - ÅRLEG LØYVING	200 000	200 000	200 000	Overført KF
HELSE OG OMSORG				
PROSJEKT DEMENSSENTER/HELSEHUS - BYGG	6 000 000	6 000 000	80 077	pågår 2018
PROSJEKT DEMENSSENTER/HELSEHUS - UTSTYR	2 000 000	2 000 000	86 462	Pågår 2018
INNOVASJON I OMSORG	300 000	300 000	390 110	2016/2017
OPPVEKST				
Investeringar bygg for oppvekst				
DALE BARNE- OG UNGDOMSSKULE	3 500 000	3 500 000	5 929 357	2017/2018
TILBYGG VAKSDAL SKULE	1 500 000	1 500 000	721 948	2017/2019
STAMNES OPPVEKSTTUN	4 000 000	4 000 000	383 572	2017/2020
VENTILASJON DALE BARNEHAGE	1 000 000	1 000 000	591 541	2017/2021
OPPRUSTING UTEOMRÅDE SKULAR/BARNEHAGE	200 000	200 000	182 999	
SAMFUNNSUTVIKLING				
Investeringar kommunale bygg				
OMBYGGING/OPPGRADERING KOMMUNAL UTELEIGEBUSTADER	2 000 000	2 000 000	1 531 500	
FOLKEHELSE OG FAMILIE - SAMLOKALISERING HERADSHUS	700 000	700 000	250 000	2017/2018
BUSTADER JAMNE	2 000 000		163 201	UTSATT
TILSTANDSREGISTRERING ADMINISTRASJONSBYGG	600 000	600 000	568 144	
ANDRE BYGG	3 900 000		452 276	
STANGHELLE VEST - TETTANESSET BUSTADOMRÅDE	19 200 000	19 200 000	5 850 772	2017/2018
MØTEPLASSAR / GRØNTANLEGG / NÆRMILJØ	300 000	300 000	0	2018
TRAFIKKSIKRINGSTILTAK	200 000	1 200 000	1 110 570	
Samferdsel og rastiltak				
TEKNISK STASJON MASKINER/UTSTYR	1 800 000	1 800 000	3 388 828	2016/2017
RASSIKRING/RASVURDERING	150 000	150 000	22 241	2017/2018
OPPRUSTING KAIER	450 000	450 000	0	2017/2018
KOMMUNALE VEGAR-OPPGRADERING	200 000	200 000	450 000	2016/2017
KOMMUNALE BRUER- OPPGRADERING	450 000	450 000	0	2018
Plan og geodata				
DIGITALISERING ARKIV	800 000	800 000	96 726	2017/2018
MOGLEGHEITSTUISE BERGSDALEN	400 000	400 000	404 225	
OMRÅDEPLAN VAKSDAL	1 000 000	1 000 000	1 865 453	2017/2018/2019
OMRÅDEPLAN STANGHELLE	1 000 000	1 000 000	2 748 664	2017/2018/2019
Brannvern				
BRANNSTASJON VAKSDAL - FORPROSJEKT	100 000	100 000	0	2018
FEIEBIL	500 000	500 000	0	2018
Vassforsyning, sjølvkost				
KOMMUNALE VASSVERK	1 500 000	1 500 000	355 559	2017/2018
Avlaup, sjølvkost				
FORNYING AV LEIDNINGSNETT OG PUMPESTASJONAR	1 500 000	1 500 000	115 200	2017/2018
AVLAUPSANERING VAKSDAL	5 000 000	5 000 000	0	2018
OPPGRADERING DALEVÅGEN AVLAUPSRENSSEANLEGG	500 000	500 000	0	2018
AVLAUPSANERING STANGHELLE	500 000	500 000	0	2018
Sum	64 650 000			

Hovudtal drift

Nærare kommentarar til tala finn ein i vedlegga.

Fellesområde økonomi

Under fellesområde økonomi er all føring av avskrivning og motpost avskrivning vist.

Felleskostnader administrasjon/politisk og alle tilskot til andre vert ført her, det same gjeld premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik. Konesjonskraft er tatt ut i 2017. Det er meirkostnader til ymse tilskot og på andre mindre postar. Nærare om postane i vedlegg.

Fellesområde Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Sum	*21 597 910	27 948 423	27 715 157	29 382 613	-1 667 456

* inkl inntekter frå konsesjonskraft

Tenestekområde helse og omsorg

Frå 2.tertial 2017 vart helse- og omsorgstenestene samla i ei eining. Sjukeheimstenesta, heimebaserte tenester, rehabiliteringstenester, legetenesta og rus og psykiatri inngår i eininga. Helsestasjon, barnevern og NAV vart lagt til Oppvekst. Budsjettet er justert med desse endringane.

Kjøp av tenester frå andre kommunar som legevakt og ØHD-senger, utgifter til staten for utskrivingsklare pasientar og tilskot til AO-senter vert ført her. Tenestekområdet vart tilført 9 mill i budsjettjustering i andre tertial for å dekkja meirkostnader ved auka behov i 2017.

Tenestekområde Helse og omsorg	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Sum	*128 363 811	*125 709 302	120 797 603	120 791 246	-6 357

* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Tenestekområde oppvekst

Frå 2. tertial 2017 vart Barnehage utvida med Vaksdal Introsenter (VIS). Helsestasjon, barnevern og PPT er frå nyttår samla i ei tverrfagleg avdeling saman med skule. NAV er plassert under kommunalsjefen.

Endringane i organisering er i regnskapsåret 2017 ført under felle oppvekst. Utgiftene til økonomisk sosialhjelp har auka dei siste åra og er samla 1,7 mill over budsjett i 2017. Barnevern har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Barnehage har eit meirforbruk på 1,3 mill i året. Kostnadar til barnehageplassar i andre kommunar (Modalen og Bergen) utgjer hovuddelen med 1,2 mill over budsjett. Skule har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Tenestekområde Oppvekst	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Felles oppvekst	3 122 614	4 333 024	*16 185 238	*18 555 033	-2 369 795
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911
Sum	75 085 483	70 296 799	82 783 238	87 103 679	-4 320 441

*PPT, helsestasjon, barnevern, NAV sosial er inkludert i 2017.

Tenestekområde samfunnsutvikling

Løyvde midlar frå årsoverskotet kr 0,5 mill til miljøtiltak er overført til fond for bruk i 2018 etter vedtatt plan. Det er sjølvkostområdet (VAR) som gir overskot.

Tenestekområde Samfunnsutvikling	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Samfunnsutvikling	30 340 279	41 490 686	40 644 002	39 093 488	1 550 514
Samfunnsutvikling - sjølvkost	-3 008 447	-2 794 182		- 2 594 394	2 594 394
Sum	27 331 832	38 696 504	40 644 002	36 499 094	4 144 908

Organisasjon

Kommuneorganisasjonen er den største arbeidsplassen i Vaksdal. Om lag 450 personar fordelt på om lag 320 årsverk inkludert vikarar har kommunen som arbeidsgjevar. Menneske som arbeider her er vår viktigaste ressurs. Mange fagprofesjonar og yrkesgrupper er representert for å løyse kommunen sitt mangfold av oppgåver.

Overordna mål og strategiar

Visjon og verdigrunnlag

Gjennom arbeidet med kommuneplanen er det utarbeida visjon og verdiar for kommunen. Verdiane skal liggje til grunn for kommunen sine val og målsetjingar. Vår visjon er «bynært bygdeliv». Overordna verdiar er uttrykt som «Nyskapande – Open – Samhald».

Gjennom organisasjonsutviklingsarbeidet (OU) arbeide heile kommuneorganisasjonen med felles verdiar og valde «respekt – tillit – kompetanse – løysingsorientert». Desse verdiane høver godt inn under våre overordna verdiar fastsett i kommuneplanen.

Visjon, verdiar, etikk og samfunnsansvar utgjer ei felles plattform. Administrasjonsutvalet har satt i gang rullering av arbeidsgjevarpolitikken i 2017.

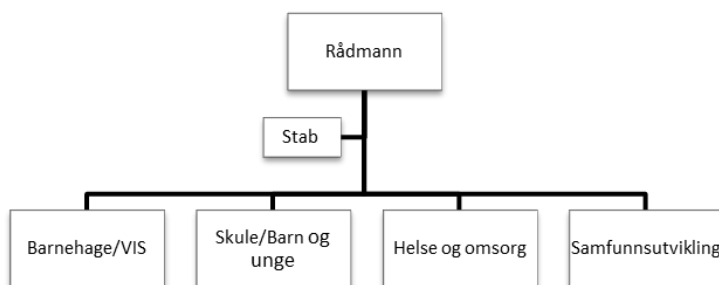
Mål og strategiar for organisasjonen

- Vaksdal kommune skal ha ein sunn økonomi og gjennom god økonomistyring sikre økonomisk handlingsrom med dei inntektene me har
- Me møter innbyggjarane med dialog og profesjonalitet
- Me arbeidar systemisk og heilskapleg for å gje rett teneste til rett nivå til rett tid til lågast mogeleg kostnad
- Me legg vekt på lokal identitet og kultur i samfunnsutvikling og tenesteyting
- Me har det godt på jobb og er stolte av kommunen vår

Justert organisering i 2017

I året er det gjort organisasjonsendringar i helse og omsorg og oppvekst. Vi er organisert i to nivå med rådmann, stab og 4 resultateiningar.

Omsynet til samordning, effektiv oppgåveløysing og kvalitet for brukarane ligg til grunn for organiseringa. Organiseringa skal ivareta krav til rolledeling og gjennom det sikre god internkontroll. Godt leiarskap er avgjerande for å hente ut potensialet i organisasjonen og god leiing er avgjerande for innovasjon og utvikling.

Både strategisk leiing på rådmanns nivå og operativ leiing på einingsleiarnivå er noko redusert i 2017. Prioritering av større utviklingsoppgåver ligg til grunn. I ei utfordrande tid for kommunen er det viktig å finne rett nivå for strategisk og operativ leiing for å sikre tilstrekkeleg kapasitet, kompetanse og endringskraft balansert mot økonomi.

Ein handlekraftig organisasjon fangar opp og responderer hurtig på behovsendringar, styrer etter fellesskapets beste løysningar og er god på intern og ekstern samhandling.

Administrativt delegeringsreglement omhandlar ansvar og fullmaktsnivå i organisasjonen. Mål og resultatkrav er nedfelt i leiaravtalar.

Kommunen nyttar ulike styringsmodellar for å iverksetje politiske vedtak, prioriteringar og mål, og å skape best mogelege resultat og kvalitet i tenestene:

Linjestyring – styring av basisorganisasjon

Prosjektstyring – styring av mellombels organisasjon som eit prosjekt eller program

Kontraktstyring – styring av tenester som vert kjøpt frå andre

Eigarstyring – styring av selskapa som kommunen eig heilt eller delvis

Styringssystemet (verksemdsstyring) er rådmann sitt verktøy for iverksetjing og oppfølging av politiske vedtak, mål og prioriteringar. Verksemdsstyringa skal:

- vera basert på mål- og resultatstyring som overordna styringsprinsipp
- sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- sikre etterleving av lover og forskrifter
- integrere risikostyring og internkontroll
- sikre ei formålstenleg organisering, effektive arbeidsprosesser og riktig ressursbruk
- sikre læring, forbetring og innovasjon

Kommunen har etiske retningslinjer nedfelt i arbeidsgjevarstrategien. Etikk og etiske problemstillingar er eit sentralt tema i HMT – arbeidet og i arbeidet med kvalitetsutvikling i heile organisasjonen. Kommunen skal vera ein open og solid organisasjon med høyt etisk standard.

En hensiktsmessig organisering, effektive arbeidsprosesser og god ressursbruk skal sikre at innbyggjarane mottar tenester av rett kvalitet og til rett tid, og at organisasjonens ressursar vert nytta på ein effektiv måte og innafor vedtatte økonomiske rammer.

Rådmanns har årleg en gjennomgang av risikostyring og internkontroll for å sikre «betryggende kontroll». Løpande oppfylging og rapportering gjennom året skjer i styringslinja og gjennom rådmanns stab. Verktøyene er vidareutvikla og rutiner er gjennomgått og revidert. Kvalitetssystemet er eit verktøy for bl.a kvalitetsutvikling, risikostyring og avvikshåndtering. Arbeidet med nye regler for personvern, som skal tre i kraft i heile EØS området i mai 2018, har pågått gjennom året.

Kommunen har prioritert utviklingsarbeid høgt i 2017. Gjennom Lev Vel i Vaksdal-prosjektet pågår det omfattande kompetanse-, innovasjon og utviklingsarbeid innafor helse og omsorg. Store deler av organisasjonen er involvert i aktiviteter og tiltak, kommunen samarbeider også aktivt med ulike FoU miljø og andre kommunar. Oppvekst har hatt eit gjennomgåande utviklingsarbeid gjennom regionsamarbeidet over fleire år. Både barnehage, skule og PPT er involvert. I 2017 har kommunen i tillegg vore med i Udir sitt program og har både delteke på samlingar nasjonalt og hatt besøk av rettleiarkorpset lokalt.

Alle organisasjonar er i stadig endring. Endringstakten i samfunnet aukar og stiller nye krav til oss. Det skal gjennomførast tilpassingar til reduserte budsjettammer og effektivisering av tenestetilbodet i alle einingar og på alle nivå. Arbeidet vil krevje gode leiarar, medverknad frå tilsette, samarbeid med tillitsvalde og aktiv stabsstøtte i gjennomføringa. Det er viktig at organisasjonen har kompetanse og gode system når ein gjennomfører endring og omstilling. Her er kommunen sine rutinar for omstilling og eit formalisert og godt samarbeid med arbeidstakarorganisasjonen viktige verktøy for å sikre at prosessane blir gjennomførte på ein god og korrekt måte.

Kommunen som arbeidsgjevar

Kommunesektoren skal møte framtidens behov og endringane som skjer i samfunnet. Dette krev ein nyskapande og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft til å utvikle tenester og arbeidsformer. For å lukkast er det avgjerande å ha motiverte og engasjerte medarbeidarar med riktig kompetanse.

Vårt overordna mål for arbeidsgjevarpolitikken er definert som

- Vaksdal kommune er ein attraktiv arbeidsgjevar
- Vaksdal kommune er ein nyskapande, dynamisk og lærande organisasjon

Det er utarbeida mål og strategiar for følgjande innsatsområder i arbeidsgjevarpolitikken:

- o Etikk og samfunnsansvar
- o Medarbeidarskap og leining
- o Samarbeid og arbeidsmiljø
- o Innovasjon og utvikling
- o Kompetente medarbeidarar
- o Mangfald og likeverd

Arbeidsgjevarpolitikken er under revidering. Desse måla vil inngå i komande handlingsprogram. Revisjon av tilhøyrande planar og ev reglement vert lagt inn som tiltak under desse overordna måla.

Stillingar

Tala er frå HRM systemet pr 31.12. Det vil alltid vere ein del variasjonar ift vikariat og vakante stillingar som ikkje er tatt med i tabellen. Endringar i organisering i perioden gjer at tala ikkje kan samanliknast heilt.

	2014		2015		2016		2017	
	årsverk	personar	årsverk	personar	årsverk	personer	Årsverk	personer
Felles*	23,95	33	25,1	31	30,5	37	34,37	41
Skule	74,02	92	68,52	86	61,26	88	69,82	86
Barnehage (VIS frå 2017)	44,4	48	44,5	47	43,34	49	55,8	61
Heimetenesta	65,67	92	59,29	82	56,68	87	111,53	185
Sjukeheimstenesta	66,82	120	60,91	107	49,79	97		
Folkehelse og familie	19,8	25	22,11	28	20,1	25		
Samfunnsutvikling	47,95	58	49,48	62	46,84	63	49,67	62
samla	342,61	468	329,01	443	308,51	446	321,19	435

* variasjon i innhald ulike år. 2017: Rådmann og stab, Lærlingar, HTV/HVO og Frivillighetssentralen, Helsestasjon, barnevern, NAV, PPT

Kommunen har mål om å auke til 12 lærlingar i 2017 og 2 kvart år til 2019. I løpet av 2017 har Oppvekst hatt 6 og Helse og omsorg har 4 + 6, samfunnsutvikling 1 og stab 1 i 2017. Tala er inkludert praksiskandidatar. I tillegg har kommunen studentar i praksis, praksisplassar gjennom NAV og busette flyktningar i språk og arbeidspraksis.

Mellombels tilsette 31.01.17 etter AML §14-9 a og b

14-9 a når arbeidet er av midlertidig karakter

- 1 person (1 årsverk) mellombels oppgåve som utgår

14-9 b for arbeid i stedet for en annen eller andre (vikariat)

- 5 personer (3,1 årsverk) i sjukevikariat (kort)
- 9 personer (6,5 årsverk) i sjukevikariat etter maksdato (lang)
- 11 personer (7,7 årsverk) i vikariat for personar i foreldrepermisjon,
- 2 personar (1,47 årsverk) i vikariat for personar med utdanningspermisjon

Generelt er det god søknad til faste stillingar i kommunen. Kommunen har tilsett i 17 faste stillingar, herav er 4 nye, resten er interne i ny stilling. Vi klarer generelt å rekruttere godt kvalifisert personar. Rekruttering av leiarar og tilsette med spesialistkompetanse er meir krevjande. Det er likevel tidvis vanskar med å rekruttere

til natt- og helgestillingar i pleie og omsorg. Vikarhenting er krevjande både innafor barnehage, skule og helse og omsorg. Det var 47 tilsette som slutta i Vaksdal kommune i 2017, (mot 48 tilsette som slutta i 2016).

Lønsvekst

I tillegg til sentralt oppgjer vart det gjennomført lokale lønsforhandlingar for alle tilsette i 2017. Ramme for oppgjeret var 2,4%, herav lokal pott på 0,9%. Følgande føringar er lagt til grunn i hovudtariffavtalen; *Motivere til kompetanseutvikling, Motivere til mer heltid, Beholde, utvikle og rekruttere, Sikre kvalitative gode tjenester, Fremme og ivareta likestilling mellom kjønna.* For det lokale oppgjeret er i tillegg *Lokal lønspolitikk* lagt til grunn.

Likestilling, inkludering og mangfold

Vaksdal kommune skal arbeide aktivt, målretta og planmessig for å fremje likestilling og hindre diskriminering. Organisasjonen skal vera prega av openheit, inkludering og mangfald – utan diskriminering på grunnlag av etnisitet, livssyn, kjønn, funksjonsevne, alder eller seksuell orientering. Dette gir retning for kommunen sin rolle som samfunnsutviklar, tenesteyter og arbeidsgjevar og er tatt inn i styringdialogen internt.

Kommunen har som mål å redusere uønska deltid og øke heiltidsstillingar. Det er særleg helse og omsorg som har deltidsstillingar. Undersøkingar viser at kommunen har lite uønska deltid, dei fleste som søker større stilling vil få det når noko er ledig.

Ganske mange har i dag mellom 80 – 100% stilling i helse og omsorg. Med dei arbeidstidsordningane som er mest brukt vil detet gje fleire deltidsstillingar på helg, noko me også ser av statistikken at me har fått. Det har over tid vore arbeidd med nye alternative turnusar. Arbeidet med årsturnus i 2017 som skulle gje rom for større stillingar vart til slutt avslått av sjukepleiarforbundet. Det er særleg dette med noko meir helgejobbing som skaper utfordringer. Kommunen held fram med ordinær turnus, men er i gang med ny utgreiing knytt til heiltidsstillingar på ein sjukeheim jf budsjettvedtak 2018. Når tenestene er samla i ei eining gir det og fleire mogelegheiter for å organisere arbeidet på nye måter.

Ved utgangen av året var gjennomsnittleg stillingsstorleik 67,40.

	2016	2017
Kommunen samla	0,73	0,67
Helse og omsorg	0,6	0,57

Kommunesektoren er kvinnedominert. Andelen kvinner i Vaksdal kommune er 81% og menn 19%. I leiinga var fordelinga 71% kvinner og 29% menn. Kommunen har som mål å få tilsett fleire menn i barnehage og skule. Andelen menn i barnehage har gått ned, mens det har auka i skule.

Vaksdal kommune ønsker å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og fleire har fått arbeid i kommunen dei siste åra. Kommunen har også mange i ulike typar praksis. I stillingar i kommunen er det i dag formelle krav til kvalifikasjoner. Det er utfordringer når det gjelder dokumentasjon av utenlandsk utdanning. Gode ferdigheter i norsk er nødvendig, både i møte med brukar, kollegar og saksbehandling. Gjennom programmet i VIS arbeider kommunen med å sikre best mogeleg kvalifisering for jobb.

Alder og pensjon

55 år og eldre: 132 personar som utgjer 104,93 årsverk = 32,92 % av totalt antall tilsette Under 30 år: 35 personar som utgjer 18,44 årsverk = 8,73% av totalt antall tilsette

Seniorpolitikk: Det er 28 personar som har mottatt seniorbonus i 2017.

KLP:

AFP 62-64: Det er 1 person som har tatt ut full AFP i 2017

AFP 65-66: Det er 0 person som har tatt ut full AFP i denne aldersgruppa i 2017

Alderspensjon: Det er 3 personar som har gått av med alderspensjon gjennom KLP i 2017

Statens Pensjonskasse (SPK):

AFP 62-67: Det er 3 personar som har teke ut AFP i 2017.

1 som gjekk frå delvis AFP til full AFP, 1 som gjekk ut i full AFP og 1 som gjekk ut i delvis AFP.

Inkluderande arbeidsliv – IA og sjukefråver

Vaksdal kommune har inngått IA avtale og har fokus på målsetnadane i IA arbeidet. Verkemiddel i arbeidet:

Kartlegging av arbeidsmiljø: Vernerundar, medarbeidarundersøking (kvart 2 år) mv.

Lokal IA Handlingsplan

Lokale arbeidsmiljøgrupper

Bedriftshelseteneste

HMT system og verneteneste

Partssamarbeid

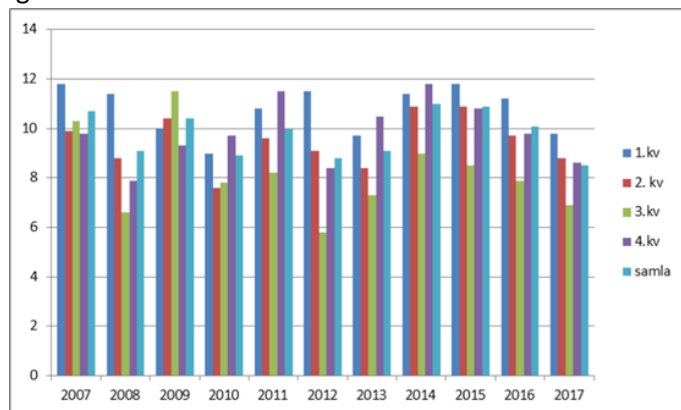
Dialog mellom legane, NAV og kommuneorganisasjonen

Samarbeid med ulike kompetansemiljø

Arbeidsmiljøutvalet (AMU) er eit partssamansett utval md 8 medlemmer, fire frå arbeidstakarsida og fire frå arbeidsgjevarsida. Oppfølging av IA –arbeidet er ein viktig del av utvalet sitt arbeid.

Handlingsplan sjukefråver

Målsetnaden om eit sjukefråver i den kommunale organisasjonen på **7 %** vert vidareført. Sjukefråveret i kommunen har over tid vore for høgt og arbeidet vårt for å redusere sjukefråveret er gjennomgått og forsterka i perioden. Tidleg dialog, tettare oppfølging og betre koordinering ved tilrettelegging er fleire tiltak saman med arbeidsmiljøgrupper og kompetansehevingstiltak lokalt.

Arbeidet har gradvis gitt resultat og sjukefråveret for året samla er 8,5% mot 10,1% førre år.

Den største nedgangen er i helse og omsorg og det er ei gledeleg utvikling for ein sektor som har slitt med høgt sjukefråver over lang tid. For å samanlikna gjennom året er oppsettet etter gamal organisering i heile 2017.

Eining	1/17	1/16	2/17	2/16	3/17	3/16	4/17	4/16	2017	2016	2015	Måltal
Barnehage	9,7	13,4	8,5	12,3	7,6	5,1	9,7	8,8	8,9	9,8	13,3	8
Skule	9,5	8,5	9,3	8,9	7,2	2,5	11,5	6	9,4	6,4	4,8	5
Folkehelse og familie	6,2	5	4,8	3,7	1,5	5,2	1	9,4	3,4	5,9	11,3	7,5
Samfunnsutvikling	11,7	12	8	7,2	9	7,8	10,7	10,6	9,9	9,4	11,5	7
Heimetenesta	14,8	13,8	13	15,7	9,4	15,1	12	13,5	12,3	14,5	13,8	9,5
Sjukeheimstenesta	9,7	13,3	10,8	15,1	8,6	14,7	9,1	13,2	9,6	14,1	17,5	9,5
Rådmann, stab, PPT, lærlinger mm	7,3	7,8	7,1	5,4	4,9	5,3	6	5,8	6,3	6	2,2	2,5
Kommunen samla	9,8	11,3	8,8	9,8	6,9	8,5	8,6	9,8	8,5	10,1	10,9	7

Sjukefråveret har auka i kommunesektoren ifylgje tal frå KS. For kommunane samla er sjukefråveret 9,9 % og det er høgast fråver i barnehage og helse og omsorg.

Medarbeidarundersøking

Det er gjennomført medarbeiderundersøking i mars 2017. Oppslutning var svært god med 73%. Verktøyet er nytt av året. 10-faktor er eit forskingsbasert verktøy frå KS. Undersøkinga er både medarbeiderskaps- og

leiingsorientert og legg spesiell vekt på mestring, motivasjon og bruk av kompetanse. Den har femdelt skala med påstander hvor 1 er svært uenig og 5 er svært enig. Det er utarbeida handlingsplaner som vert fylgt opp av dei lokale arbeidsmiljøgruppene som består av verneombod, tillitsvalde og leiarar. 10-faktor teorien vert brukt i lokalt arbeidsmiljøarbeid og i utviklings- og leiarproram.

Medarbeidarundersøking 2017 – resultat heile kommunen

1	Oppgavemotivasjon	4,1
2	Mestringstro - tiltro til egen jobbkompetanse.	4,2
3	Opplevd selvstendighet	4,1
4	Bruk av kompetanse	4,1
5	Mestringsorientert ledelse	4,1
6	Rolleklarhet – tydelig kommuniserte forventninger	4,1
7	Relevant kompetanseutvikling	3,5
8	Fleksibilitetsvilje – villighet til å være fleksibel på jobb	4,3
9	Mestringsklima - kultur for å samarbeide og gjøre hverandre gode	4,0
10	Nytttemotivasjon– ønske om å bidra til nytte og måloppnåelse for andre	4,6

Vedlegg 1: Tenesteområde og einingar

Tenesteområde oppvekst

Tenesteområde oppvekst omfattar barnehagar, skular, PPT, barnevernet, helsestasjonen, VIS og NAV

Kommunen har 4 kommunale barnehagar i sentra Stamnes, Dale, Stanghelle og Vaksdal. Barnehagen har ansvar for det pedagogiske tilbodet til det einiskilde barn i barnehagen – i forståing og samarbeid med foreldra, jf Lov om barnehage. Kommunen betaler kompensasjon etter statleg sats til andre kommunar når born frå Vaksdal går i private barnehagar der. I tillegg betaler kommunen etter kommunestyrevedtak tilskot til Modalen kommune for borna frå Eidsland og Eksingedalen som nyttar barnehage i Modalen.

Kommunen har 5 skular fordelt på Dale, Stanghelle, Vaksdal, Stamnes og Eksingedalen. For elevane frå Eidsland krins kjøper kommunen skuleplassar i Modalen for dei som ynskjer det.

PPT har òg hatt ansvaret for Modalen kommune og Samnanger kommune. Sein haust 2017 sa Samnanger kommune opp samarbeidsavtalen og vidare drift av PPT vert i samarbeid mellom Modalen og Vaksdal kommune. Kontoret er lokalisert på Dale.

Frå 2. tertial 2017 vart Barnehage utvida med Vaksdal Intro senter (VIS). Helsestasjon, barnevern og PPT er samla i ei tverrfagleg avdeling saman med skule. NAV er plassert under kommunalsjefen.

Økonomi

Tenesteområde Oppvekst	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Felles oppvekst	3 122 614	4 333 024	*16 185 238	*18 555 03*	-2 369 795
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911
Sum	75 085 483	70 296 799	82 783 238	87 103 679	-4 320 441

*PPT, helsestasjon, barnevern, NAV sosial er inkludert i 2017.

Endringane i organisering er i regnskapsåret 2017 er ført under felles oppvekst. Ramma er dermed utvida frå tidlegare. Utgiftene til økonomisk sosialhjelp har auka dei siste åra og er samla 1,7 mill over budsjett i 2017. Barnevern har eit negativt avvik på 0,6 mill.

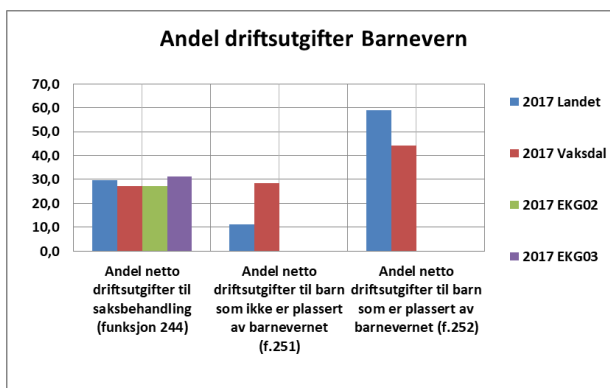
Barnehage har eit meirforbruk på 1,3 mill i året. Kostnader til barnehageplassar i andre kommunar (Modalen og Bergen) utgjer hovuddelen med 1,2 mill over budsjett. Oversikt over desse kostnadane kjem med faktura mot slutten av året. Skule har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Framover blir det viktig å kvalitetssikre budsjettet så godt som mogeleg og vidare gjennom god økonomistyring avdekke ev. avvik og justere drifta for å gå i balanse.

Barnevern

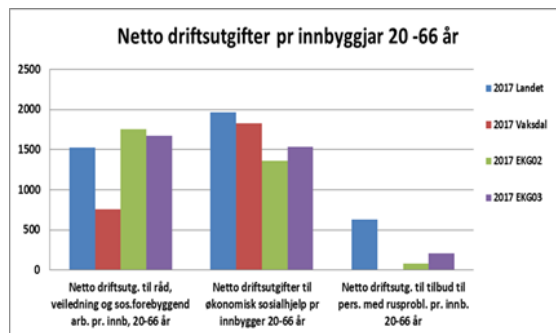
Barnevernet har fokus på tidleg innsats i familien. Kommunen er med i eit prosjekt for å utvikle Kvello metodikken for god undersøking og sakshandsaming, og var 2017 med i effektiviseringsnettverk i regi av KS.

Barnevernstenesta inngår i tverrfagleg avdeling for barn og unge. Barnevernet i Vaksdal gjennomførte i 2017 felles fagdag for alle tilsette i barnehage og skule med tema vold og overgrep. Tal meldingar til barnevernet er aukande. I 2014 hadde tenesta 47 meldingar, i 2015 59 meldingar, i 2016 62 meldingar, og i 2017 var det 71 meldingar

NAV

153 personar har fått utbetalningar frå sosialtenesta i 2017 mot 125 i 2016. Nav er i kontakt med 67 ungdommar under 30 år. Dette er mange, og arbeide med denne gruppa er eit hovud-satsingsområde i 2018. NAV Vaksdal har i 2017 delteke med informasjon og opplæring av flyktningar i introduksjonsprogrammet.

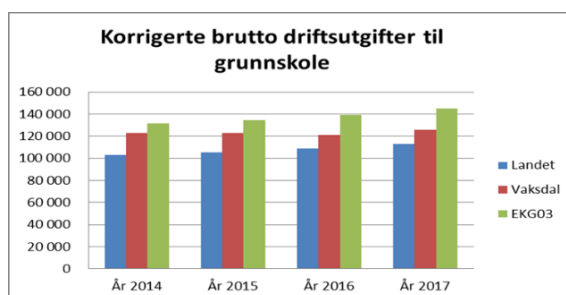

Helsestasjonen

Helsestasjonen registrerte 46 fødsler i 2017. Alle nybakte foreldre fekk heimebesøk. Det var 3 samlingar med open helsestasjon, nokre gonger er det oppsett tema, andre gonger er helsesøster tilgjengeleg for kontakt. Fysioterapeut var òg med på open helsestasjon i 2017. Skulehelsetenesta har hatt kontakt med 465 elevar, ein til ein eller i grupper.

Skule

Førebels KOSTRA-tal viser at skulane i Vaksdal nytta noko meir i driftsutgifter pr. elev enn i 2016. Samanlikna med kommunegruppa nyttar vi noko mindre, medan vi nyttar meir enn landet elles.

I 2017 fekk skulane vidareført tilskot frå staten til tidleg innsats. Tilskotet vart nytta til å oppretthalda delingstimar på 1. – 4. årssteg i kjernefaga norsk, engelsk og matematikk.

Tabellen under viser eit meir detaljer ressursbruken i skulane i Vaksdal dei siste åra:

Indikator og nøkkeltall	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Årsverk for undervisningspersonale	53,4	52,9	49,9	47,5	42,6	45,0	43,6
Antall elever per årsverk til undervisning	10,2	9,9	10,7	10,8	13,0	11,8	12,1
Antall assistentårsverk i undervisningen	10	11	11	11	10	11	15
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	47,3	41,8	44,1	43,6	48,4	43,1	32,9
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	19,3	21,1	21,1	22,1	23,5	24,3	33,3
Lærertetthet 1.-7. trinn	10,1	10,3	11,0	11,1	14,4	12,8	13,1
Lærertetthet 8.-10. trinn	13,9	12,3	13,4	13,2	13,9	13,0	13,3
Lærertetthet i ordinær undervisning	14,1	12,8	14,2	14,3	16,9	15,1	15,5
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	94,2	96,7	99,4	96,0	99,7	100	97,8
Lærertimer som gis til undervisning	34 123	33 593	30 870	30 228	26 338	28 522	28 249
Undervisningstimer totalt per elev	70	72	66	66	54	60	59

I tillegg til kvalitetsvurderinga i barnehage og skule, og tilsyn i barnehage, vert kvalitet i skule òg målt gjennom ulike undersøkingar og målingar som elevundersøkinga, nasjonale prøvar og grunnskulepoeng. Vidare følgjer resultat frå grunnskulepoeng og nasjonale prøvar.

	Vaksdal 2010/11	Vaksdal 2011/12	Vaksdal 2012/13	Vaksdal 2013/14	Vaksdal 2014/15	Vaksdal 2015/16	Vaksdal 2016/17	Landet 2016/2017
Grunnskulepoeng*	37,6	37,2	36,3	38,6	37,3	39,9	41,5	41,4

* Grunnskulepoeng er gjennomsnittskarakter for elevane x 10

Grunnskulepoenga for elevane som gjeikk ut av 10. årssteg i 2017 viser resultat over resten av landet.

Gjennomsnitt skalapoeng, nasjonale prøvar 2017

5. årssteg	Vaksdal	Hordaland	Landet
Lesing	46	49	50
Rekning	49	50	50
Engelsk	49	50	50

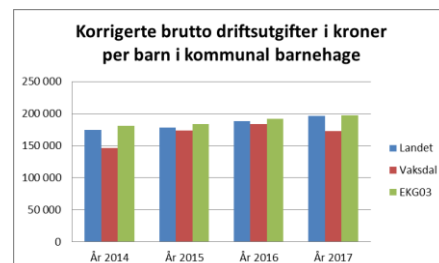
8. årssteg	Vaksdal	Hordaland	Landet
Lesing	51	49	50
Rekning	52	50	50
Engelsk	52	50	50

Tabellane over viser at skulane i 2017 skåra lågare enn fylket og nasjonalt nivå på alle dei nasjonale prøvane på 5. årsteg. På 8. årsteg skorar ein betre enn fylket og nasjonalt. Svakest resultat var det i lesing på 5. Årsteg.

Barnehage

Tal barn i barnehage har vore stabilt dei siste åra. Nokre barn i kommunen går i barnehage i Modalen, nokre få i andre nabokommunar. Totalt 188 barn hadde plass i Vaksdal kommunale barnehage ved utgangen av 2017.

Førebels KOSTRA-tal for barnehage viser at Vaksdal dei siste åra har hatt ei jamn auke i ressursbruk, medan ein i 2017 redusera utgiftene pr. barn. I 2016 var Vaksdal omlag jamt med kommunegruppa og landet, medan tala frå 2017 viser at utgiftene er under både kommunegruppa og landet elles.

Tabellen under viser del born i barnehagen i ulike aldersgrupper, del minoritetspråklege og opphaldstid samanlikna med kommunegruppa og landet elles.

	Vaksdal 2013	Vaksdal 2014	Vaksdal 2105	Vaksdal 2016	Vaksdal 2017	KG 3 2017	Landet 2017
Del barn 1-5 år med barnehageplass	82,0	87,3	82,3	72,5	79,4	90,6	91,3
Del barn 1-2 år m bhg.pl i f.t. barn 1-2 år	54,9	71,4	62,8	51,4	66,4	81,4	82,5
Del barn 3-5 år med bhg.pl i f.t. barn 3-5 år	93,0	94,7	95,9	91,1	89,9	96,8	97,0
Del minoritetspråklege born i f.t. innvandarar born 1-5 år	76,7	85,2	71,9	63,2	76,5	81,5	77,1
Del i bhg med opph.tid 33 t el.meir pr veke	91,1	91,7	91,3	89,3	92,9	96,0	98,1

Del born 1-5 år med barnehageplass viser ein oppgang med 6,9 % frå 2016 til 2017. Det er born 1-2 år som bidreg til oppgangen. Vaksdal ligg under både kommunegruppa og landet elles i høve del born i barnehage.

Tabellen viser fordelinga av born i barnehagane i Vaksdal ved utgangen av 2017

	0 år (2017)	1 år (2016)	2 år (2015)	3 år (2014)	4 år (2013)	5 år (2012)	Sum
Dale bhg	0	0	0	11	16	9	18
Stamnes bhg	0	2	2	3	3	4	14
Knutatunet bhg	0	15	28	16	12	12	83
Vaksdal bhg	0	8	18	16	10	11	63
Modalen bhg	0	1	3	2	2	2	10
Sum	0	26	51	48	43	38	188
Busett i Vaksdal	45	48	62	54	44	39	292

Hausten 2017 hadde Vaksdal barnehage 4 avdelingar, Knutatunet barnehage 5 avdelingar, Dale barnehage 2 avdelingar og Stamnes barnehage 1 avdeling. Grunna stor søknad av born 1-2 år til 2017/2018 vart det oppretta ny avdeling på kjøkkenet i Vaksdal barnehage for 12 store barn. Dette har fungert veldig bra. Føresette, tilsette og born gjev gode tilbakemeldingar. Foreldreundersøkinga i barnehage 2017 viser at foreldra i stor grad er fornøgd med tilbodet til borna. Vaksdal har om lag same skår som Hordaland og landet elles.

Kategori (skala 1-5)	Vaksdal	Hordaland	Nasjonalt
Ute- og innemiljø	4	4,2	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,4	4,6	4,6
Barnets trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	3,9	4,2	4,2
Barnets utvikling	4,5	4,6	4,6
Medvirkning	4	4,2	4,2
Henting og levering	4,1	4,3	4,4
Tilvenning og skolestart	4,4	4,5	4,5
Tilfredshet	4,3	4,5	4,5

I kvalitetsmelding for skule og barnehage som vert lagt fram våren 2018 vil ein gå grundigare inn i mål, tiltak og resultat i høve kvaliteten i skulane og barnehagane i Vaksdal, både når det gjeld læringsmiljø og læringsresultat.

Barnehage og VIS

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911

Utgifter til barnehageplassar i andre kommunar har vore den største økonomiske utfordringa i 2017 og utgjør med kr - 1,2 mill store delar av det negative avviket. For eiga drift har barnehage god økonomistyring. Barnehagane er fleksible og flyttar ressursar internt i barnehagane der det er behov. Dette gjev ein større kontroll på variable lønnskostnader. Endringar i lov om utvida rett til barnehageplass med auke barnetal som kom i året og ordninga med redusert foreldrebetaling har vore kostnadsdrivande og er ikkje fullt ut kompensert i rammetilskotet.

Vaksdal Introsenter er rekneskapsmessig i balanse og det er sett av kr 5,1 mill til bruk i introperioden.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Barnehagen legg til rette for at føresette kan delta aktivt i utforminga av tilbodet.*

Barnehagane har gjennomført foreldreundersøking. Foreldreundersøkinga 2017 hadde ei deltaking på 73,71 %. Barnehagane nyttar lærande møte med gruppearbeid for å involvera føresette på foreldremøte. Kommunikasjonsverktøyet VIGILO er teke i bruk. Dette er eit tiltak etter foreldreundersøkinga der det kom fram at det var ønske om betre informasjon og kommunikasjon mellom barnehage og heim. Informera SU om viktige saker om drifta og nyttar dei som ein god samarbeidspartnar.

- *Dei tilsette har god kompetanse om borna si utvikling, både språkleg og sosialt*

Alle barnehagane har jobba med Språkløypene frå Udir. Dette er felles kompetanseutvikling gjennom ulike tema og aktivitetar som er sentrale for språkutvikling hjå alle barnehagebarn. Metoden «Grep om begreper» og programmet «De utrolige Årene» er godt implementert i kvardagen.

Barnehagane har ein handlingsplan mot mobbing som er kjent og i bruk. Det satsast på kompetanseheving om godt barnehagemiljø, mellom anna ved fagdag for alle tilsette om psykisk helse hjå barnehagebarn. Denne satsinga vil halde fram i 2018.

- *Minst 55 % av dei som deltek i introduksjonsprogrammet, går over i jobb eller ordinær utdanning etter at programmet er avslutta.*

Kommunen busette 41 personar i 2016 og 38 i 2017 (inkludert familegjeforening) og det har vore stor aktivitet i Vaksdal Introsenter. Majoriteten av deltakarane er i gang med arbeidsretta norskopplæring med språkpraksis i to-årig introduksjonsprogram. Av dei som er avslutta i Intro i 2017 har 7 personar gått ut i arbeid og 8 personar er under oppfølging i NAV (praksis/tiltak, studier mv).

Tilsette/HMT

Det har vore jamleg fokus på sjukefråvær i alle personalgrupper. Arbeidsmiljøgruppa i barnehagen arbeider særskilt godt og systematisk og det vert opplevd som positivt arbeid. Sjukefråveret i barnehage i 2017 enda på 8,9 %, mot 9,8 i 2016 og 13,3 i 2015. Målet var 8 %. Det er vanleg at nye i barnehage går gjennom ein periode med kortare sjukefråvær. Det er stort fokus på smittevern og hygiene.

Barnehagane gjennomførte vernerundar i 2017 og alle tilsette har hatt tilbod om medarbeidersamtalar.

Skule

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735

Eininga har hatt god økonomistyring sjølv om drifta har vore stram. Skulane er nøktern med vikarbruk og flyttar ressursar internt i skulen der det er behov. Dette gjev ein større kontroll på variable lønskostnader. Avviket skuldast utgifter til andre kommunar.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- Elevane opplever læring i eit trygt og godt læringsmiljø*

Skulane arbeider systematisk med elevane sitt skulemiljø, jf. internkontroll § 9. I august 2017 vart det innført nye lovkrav knytt til eit trygt og godt skulemiljø for elevane. Det er auka fokus på at tilsette skal følgje med og kunne avdekke om elevane ikkje har det trygt og godt. Skulane har i løpet av året teke i bruk ulike verkty for å avdekke korleis elevane har det på skulen. Alle skulane held fram med systematisk arbeid med PALS som verkty for auka sosial utvikling og PPT gjev jamleg rettleiing.

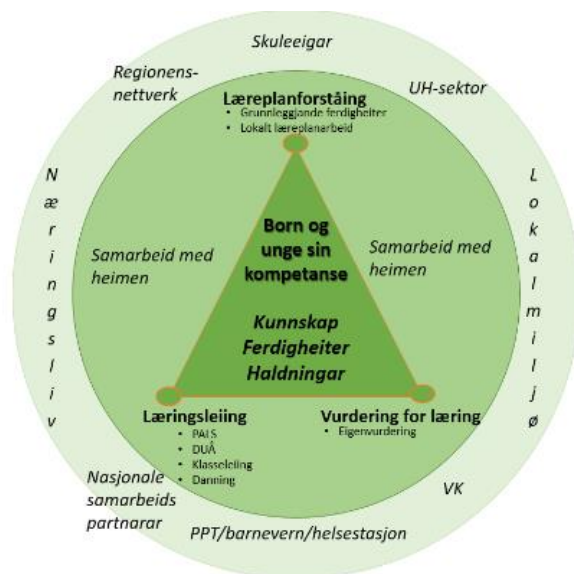
- Elevane deltek i vurdering av si eiga læring*

Det har vorte jobba med ulike tilnærmingar på skulane i høve vurdering av elevane sin kompetanse og alder. Arbeidet med vurdering har i 2017 har vore nært knytt opp mot elevmedverknad.

- Skulane auka kompetanse for læring i faga norsk, matematikk og engelsk, for å betra læringsresultata.*

Vaksdal fekk i 2017 tilbod om rettleiing for kompetanseutvikling gjennom Utdanningsdirektoratet. Prosjektet starta med ståstadsanalyse av alle skulane i januar og resultatet vart samla i ein felles utviklingsplan. Hovudsatsingsområda vart læreplanforståing, vurdering for læring og læringsleiing, herunder blant anna grunnleggjande ferdigheiter og elevmedverknad.

Skulane starta òg eit kvalitetsutviklingsprosjekt i SFO der fokusområder har vore måla som er sett i Kommunedelplan Oppvekst mot 2020. I utviklingsarbeidet har alle tilsette i SFO delteke saman med rektorane.

Tilsette/HMT

Det har vore jamleg fokus på sjukefråvær i alle personalgrupper. Sjukefråveret har auka sidan førre år og resultatet enda på 9,4 % i 2017, mot 6,4 % i 2016. Målet var 5 %. Skulane har gjennomførte vernerundar i 2017 og tilsette har hatt tilbod om medarbeidersamtalar.

Tenesteområde helse og omsorg

Tenesteområde helse og omsorg vart justert i 2017, og me har no ei helse og omsorgseining. Eininga utfører tenester i heile skalaen for tenesteyting og femner om alle alders- og diagnosegrupper. Målsetnaden er at den einskilde i størst mogleg grad kan meistra eige liv.

Økonomi

Frå 2.tertial 2017 vart helse- og omsorgstenestene samla i ei eining. Sjukeheimstenesta, heimebaserte tenester, rehabiliteringstenester, legetenesta og rus og psykiatri inngår i eininga. Helsestasjon, barnevern og NAV vart lagt til Oppvekst. Budsjettet er justert med desse endringane.

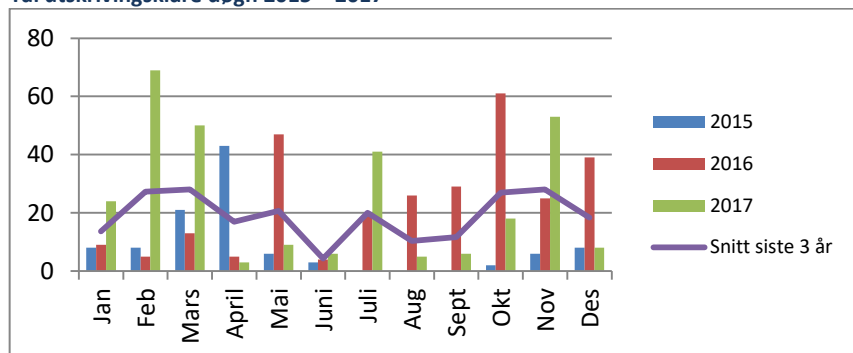
Kjøp av tenester frå andre kommunar som legevakt og ØHD-senger, utgifter til staten for utskrivingsklare pasientar og tilskot til AO-senter vert ført her. Tenesteområdet vart tilført 9 mill i budsjettjustering i andre tertial for å dekkja meirkostnader ved auka behov i 2017.

Tenesteområde Helse og omsorg	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap	Avvik 2017
Sum	*128 363 811	*125 709 302	120 797 603	120 791 246	-6 357

* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Pr 2. tertial hadde tenesteområdet eit negativt avvik på 5,7 millionar med prognose på rundt 9 millionar ved års slutt. Fleire utskrivingsklare vinteren 2016/2017 medførte at det vart brukt 8-10 sjukeheimplassar meir enn det som var budsjettert. Tenesteområdet fekk etter 2. tertial auka budsjetttramme med 9 millionar og gjekk med dette i balanse i f.t. revidert budsjett. Fleire tiltak vart iverksett for å redusera overforbruk.

Tal utskrivingsklare døgn 2015 – 2017

Avdelingar og faggrupper har samarbeida godt rundt utviklings- og effektiviseringstiltak, både internt i tenesteområdet og kommunen og eksternt med spesialisthelseteneste og kompetansemiljø. Mykje av dette arbeidet er knytt til prosjektprogrammet «Lev Vel i Vaksdal» med tilhøyrande underprosjekt. Prosjektprogrammet har framdrift i tråd med vedtekne styringsdokument. Det meste av utviklingsarbeidet skjer i drift eller nær knytt til drifta, noko som gjer implementering av ny kompetanse og nye metodar enklare. I 3. tertial starta prosjektering av bygg for helse og omsorg. Ein vil starta med bygningsmasse og uteområde ved Vaksdal sjukeheim og Jamnetunet, det som skal utgjera Ressursenter for demens. Mindre bygningsmessige endringar har vorte utført på Helsehuset for å effektivisera drift og leggja til rette for tverrfagleg samarbeid og heilskaplege pasientforløp. (Aktivitetsoversikt for «Lev Vel i Vaksdal» pr. 31.12.2017 er vedlagt)

Det er i 2017 søkt om tilskot knytt til utviklingsarbeid, innovasjonsprosjekt og kompetanseheving. Me har totalt fått kr 1.206.000 i tilskot frå Fylkesmannen innan desse områda i tillegg til kr. 600.000 til styrking av habiliterings-/rehabiliteringsfeltet.

Deloitte gjennomførte i perioden november 2016 til juni 2017 forvaltningsrevisjon av kvalitet innan helse og omsorg etter bestilling frå Kontrollutvalet i Vaksdal kommune. Rapporten som peika på forbettringsområde,

vart gjennomgått i tenesteområdet og sett i samanheng med ny kvalitetsforskrift som trådte i kraft 01.01.2017. Handlingsplan vart utarbeida, og tiltak knytt til forbetningsområda vart iverksett. Det er teke i bruk nye verktøy og metodar knytt til kontinuerleg forbetningsarbeid og risikovurdering.

Fylkesmannen utførde i 2017 tilsyn med tenester knytt til Elvavegen. Styringsdokument og journalar vart gjennomgått, og tilsette, brukarar og pårørande vart intervjuet. Kommunen fekk ingen merknad eller avvik ved dette tilsynet.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Utgjeing, planlegging og gjennomføring av tiltak som styrkar manglande trinn i omsorgstrappa.*

Justering av organiseringa i helse og omsorg vart gjort i 2. tertial for å få meir effektiv drift og organisering som støttar betre opp om utviklingsarbeidet og tverrfagleg samarbeid. Dei tverrfaglege ressursane vart styrka med auke på fysio- og ergoterapisida for å betra kapasitet og kompetanse innan førebygging og rehabilitering. Fleire prosjekt har vorte gjennomført rundt utprøving av nye metodar, t.d. bruk av teknologi og samarbeid med frivillige. Ny kunnskap og eigna metodar/verktøy vert implementert i drift fortløpande.

- *Alle einingar skal gjennomføra brukarundersøkingar.*

Det vart gjennomført innbyggjarundersøking for alle i aldersgruppa 67 – 75 år i samarbeid med Senter for omsorgsforskning Vest, Høgskolen på Vestlandet. Brukarundersøking blant pasientar og pårørande innan heimetenesta og sjukeheimstenesta vart utført i samband med forvaltningsrevisjon. Den planlagde brukarundersøkinga innan fysio- og ergoterapitenesta vart utsett grunna omlegging i tenesta.

- *I løpet av året skal første trinn av brukarlab for teknologi på Helsehuset vera etablert.*

Det vart etablert brukarlab på Helsehuset i slutten av april. Produkt frå utprøvingssprosjektet vart utplassert saman med andre hjelpemiddel og produkt. Pc med nett-tilgang er plassert ved brukarlab og vert nytta til opplæring av brukarar og til rettleiing og informasjon om aktuelle app-ar og nettsider. Me har gjennom året delteke i fleire prosjekt/samarbeid med eksterne for utprøving av aktuell teknologi, og fleire av produkta vert plassert i brukarlab etter avslutta utprøving.

- *Tildelingskriterier for tenester skal reviderast med endringar som følgje av lovendring som gir rett til sjukeheim eller liknande bustad.*

Lokal kommunal forskrift for langtidsopphald vart utarbeida, sendt på høyring og vedteken av Kommunestyret i 3. tertial. Forskrift og tildelingskriterier vert revidert når nasjonal forskrift er utarbeida.

Helse og omsorg

Eininga har to avdelingar: Helsehuset på Dale som også omfattar heimebaserte tenester og Ressurssenter demens på Vaksdal. I tillegg kjem fagavdelingane ergoterapi, fysioterapi, legekontor, rus- og psykiatri.

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Helse og omsorg	*	*	115 900 753	115 887 493	13 260

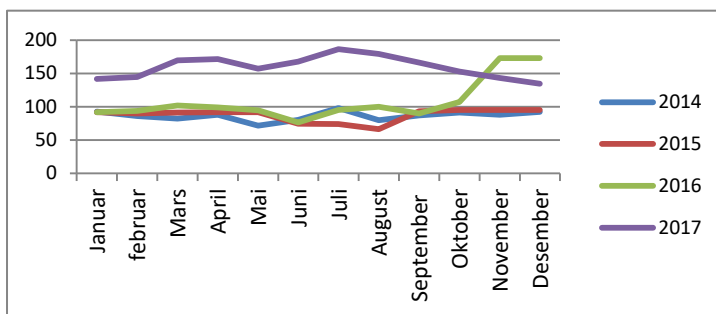
* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Pr 2. tertial hadde tenesteområdet eit negativt avvik på 5,7 millionar med prognose på rundt 9 millionar ved års slutt. Fleire utskrivingsklare vinteren 2016/2017 medførte at det vart brukt 8-10 sjukeheimsplassar meir enn det som var budsjettert. Det medførte auka bemanning. Også heimetenesta hadde overskridingar på lønspostar, særleg knytt til Elvavegen og bemanning i ferien.

Ramma vart justert pr 2.tertial og fleire tiltak vart iverksett for å redusera overforbruk. Tal plassar på overbelegg på korttidsavdelinga er redusert, og overforbruket i Elvavegen stagnerte etter ny turnus som var betre tilpassa døgnrytmen til brukarane. På inntektssida vart refusjonar noko høgare enn budsjettert, og saman med innkomne tilskot betra dette botnlinja.

Ein av dei positive effektane av den nye organiseringa er at det er lettare å finne gode løysingar på tvers og raskare hente ut synergier ved endring på drifta.

Systematisk tverrfagleg samarbeid mellom institusjonslege, sjukepleiarar, ergoterapeut, fysioterapeut og forvaltning har redusert liggetida på korttid/rehabilitering. Gjennom året var det utfordringar knytt til å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus. Tiltak vart satt i verk for å få meir målretta oppfølging og rehabilitering på avdelinga slik at pasientar raskare kunne kome tilbake til eigen heim.

Belegg korttid for perioden 2014-2017

Rus- og psykiatri er eit lågterskeltilbod der brukar sjølv kan ta kontakt med tenesta for bistand. I 2017 var det registrert vel 80 brukarar. Hovudtyngda av dei som vert henvist, har angst og depresjon. Tenesta nyttar metodikken læring og meistring og hadde i 2017 desse gruppetilboda: psykososial gruppe, treningsgruppe saman med fysioterapeut, rusførebyggjande gruppe for dei med tung rusproblematikk. Det psykososiale kriseteamet hadde 1,5 fagdagar og to møte i 2017.

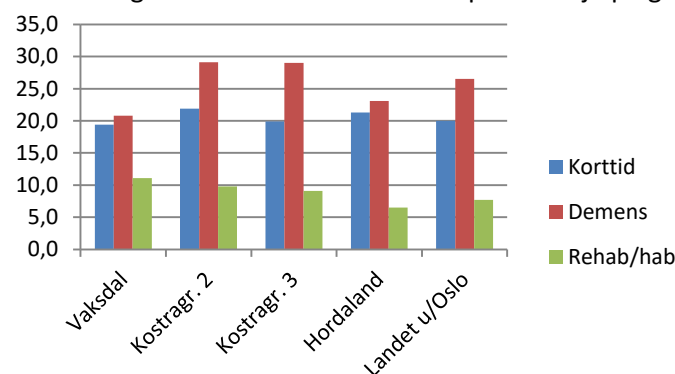
Legekontoret hadde også i 2017 ei effektiv drift med vel 31 000 konsultasjonar. Det er lita til inga ventetid, og øyeblikkeleg hjelp vert gitt på dagen. Ny akuttmedisinforskrift med auka krav til kompetanse trådte i kraft, og alle tilsette på legekontoret har hatt opplæring. Felles interkommunal legevakt på Voss har fungert godt, og det er ikkje meldt om avvik knytt til Vaksdal kommune.

Fysio- og ergoterapitenesta leverer tenester til brukarar i heile kommunen, til heimebuande og til dei som bur på institusjon. Fysioterapeut driv treninggruppe saman med rus og psykiatri i tillegg til bassenggruppe og gruppe for hjarte- og lungesjuka. Fysioterapeutane (kommunal og dei med driftstilskot) har totalt behandla ca. 520 pasientar. I andre halvdel av 2017 vart driftstilskotet auka med 50 % frå 2,5 til 3 årsverk, og ny ergoterapeut vart tilsett i desember. Ergoterapeut mottok 192 henvisingar i 2017, og det vart sendt 152 søknadar om hjelpemiddel til Hjelpemiddelsentralen.

Oppdaterte tall frå NAV Hjelpemiddelsentral Hordaland

Aktivitetsstatistikk frå NAV Hjelpemiddelsentralen Hordaland							
1251 Vaksdal Kommune							
ÅR	Antall aktive brukara	Antall brukere med utleverte hjelpemidler i perioden	Antall nye brukere i perioden	Antall MORS	Antall hjelpemidler utlevert	Antall hjelpemidler innlevert	Samlet verdi for utleveringer
2012	663	157	48	5	1116	355	2 917 704,50
2013	672	147	55	39	892	512	3 160 069,10
2014	622	140	36	34	754	542	1 896 283,00
2015	621	150	49	49	1668	517	1 875 669,27
2016	620	176	56	32	809	519	2 717 965,00
2017	633	160	50	31	920	412	2 871 748,00

Forvaltningskontoret fatta 945 vedtak på helsehjelp og bistand i 2017, innvilga helsehjelp og avslag.

Prosentvis del spesialplassar av tal sjukeheimplassar

Litt over 20 % av sjukeheimplassane er på grupper for personar med demens. Dette er noko lågare enn dei me samanliknar oss med.

Tal brukarar av heimebaserte tenester 2013 – 2017:

	2015	2016	2017
Heimehjelp***	132	136	141
Heimesjukepleie	140	147	160
Dagsenter	37	45	53
Tryggleiksalarm	94	106	116
Matombringning (inkludert kantina på Daletunet)	39	49	47
Avlastning**	8	8	9
Støttekontakt	25	28	30*
Omsorgsløn	13	12	12
Personleg assistent	9	10	10

*inkludere vedtak frå forvaltningskontoret og rus-og psykiatrienesta.

**Avlastning, støttekontakt, omsorgsløn, personleg assistent – tala er henta frå Kostra skjema 6 i profil.

***Tala er henta frå rapportsystemet til profil

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Innføra ernæringskartlegging som ein del av dei systematiske prosedyrane i heimetenesta.*

Gjennom 2017 deltok heimetenesta med tverrfagleg team i ernæringsnettverk under Pasientsikkerheitskampanjen «I trygge hender». Endringar er implementerte for meir målretta arbeid med ernæring.

- *Flytta dagsenter for psykisk utviklingshemma til andre lokale i samarbeid med AO-senteret.*

Arbeidet starta i 2017, men det var ikkje tilstrekkeleg finansiering for å få tiltaket gjennomført. Prosjektet vert vurdert på nytt i 2018.

- *Vurdera sam lokalisering av avdelingar som kan ha nytte av å samarbeida.*

Det er gjennomført organisasjonsmessige endringar innan helse og omsorg i året. Tre einingar vart slått saman til ei eining, deler av tidlegare folkehelse og familie vart overført til oppvekst. Det vart etablert ressurscenter for demens og anna kognitiv svikt på Vaksdal. På Dale vart heimebaserte tenester, korttid, ergo-og fysioterapi (rehabilitering), rus, psykiatri og legeteneste samla organisatorisk med omsorgsbustader og institusjonsplassar i et helsehus.

- *Implementera systematisk brukarundersøking på korttidsavdelinga.*

Brukarundersøkingar har ikkje vorte innført systematisk på korttidsavdelinga, men det har vore stort fokus på brukarmedverknad og metodar som baserar seg på brukar sine ressursar. Tenesta etterstrebar å ha ein god og forutsigbar dialog med pasient og pårørande med særleg fokus på innkost og avreise, og rutinar er innført for å sikra dette. Tavlemøte er innført, og alle brukarar vert spurt «kva er viktig for deg?».

Det vart oppretta Brukarutval for institusjonane i 2017. Her er leiargruppa i helse og omsorg representert saman med tilsette sine representantar og verneombod, ein representant frå Eldrerådet og tre representantar frå pårørande. Brukarutvalet skal vera eit rådgjevande organ som skal bidra til å styrka brukarmedverknad og auka kvaliteten på institusjonstenestene.

- *Ta i bruk metodar som mogeleggjør brukarmedverknad frå personar med demens og deira pårørande for å nytta innspela ved utforming av Ressurscenter for demens.*

Brukarutval for sjukeheimane vart oppretta i 2017. Forskingsprosjektet «MedvirkDem» har framdrift i følgje plan, og referansegruppe er oppretta og har gitt innspel i planlegging og ved utforming av intervjuguide. Eldrerådet, to pårøranderepresentantar og Nasjonalforeningen for folkehelse ivaretek brukarperspektivet i referansegruppa.

- *Iverksetja program for fagutvikling ved ein av institusjonane.*

Eit team på 10 tilsette deltek i «Demensomsorgens ABC» som er eit toårig program i regi av Kompetansesenter for aldring og helse og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste. I tillegg til ulike

eksterne program er det etablert eit internopplæringsprogram i haust.

- *Gjennomføra prosjekt med fullelektronisk journalføring på ei sjukeheimsgruppe.*

Trådløst nett er installert på Vaksdal sjukeheim. Digitalt arkiv er under etablering med plan om fullstendig konvertering frå papirarkiv i 1. tertial 2018. Tilsette har fått opplæring i EPJ (elektronisk pasientjournal), og rutinar og opplæringsplan er under utarbeiding.

Tilsette/HMT

Vernerundar er gjennomført, handlingsplanar er utarbeida og avvik lukka. Arbeidsmiljøgruppene har vore aktive, frå hausten 2017 har det vore ei felles arbeidsmiljøgruppe for eininga. Alle tilsette har fått tilbod om medarbeidarsamtale/utvikingssamtale. Medarbeidarundersøking vart gjennomført i 1. tertial, og resultata er gjennomgått og vert jobba med i etterkant.

Kvardagen kan vera tøff med mange krav og mange ulike utfordringar. Helse og omsorg valde hausten 2017 å ha fokus på metodikken Samspelsmetoden Dialog slik at tenesta får til godt samspel mellom seg og pasient/pårørande.

Sjukefråveret er markant redusert på alle område. Tydleg og systematisk oppfølging av sjukemeldte og tilsette i permisjon har vore ein av nøklane for å redusere fråveret. Sjukeheimstenesta har med 9,6% fråver tilnærma nådd måltalet på 9,5%. Tilsvarende var tal for 2016 og 2015 h.h.v. 14,1% i og 17,5 %. Heimetenesta er redusert frå 14,5% i 2016 til 12,3% i 2017. Tenestene frå tidlegare folkehelse og familie har på to år gått frå 11,5% til rekordlåge 3,4%.

Tenesteområde samfunnsutvikling

Tenesteområdet samlar ulike fagmiljø som saman er viktig for folkevekst, næringsutvikling og entreprenørskap, omdømme og identitet.

Tenesteområde har eininga Samfunnsutvikling, i tillegg finn ein funksjonar og tilskot under rådmann/stab som tilhøyrrer dette område. Stimuleringsmidler til bustader og etablering kr 0,7 mill, tilskot til arbeid med næringsutvikling gjennom Vaksdal Næringssselskap AS kr 1,0 mill, tilskot til frivillig arbeid gjennom frivillingsentralen kr 0,75 mill og medlemskap og samarbeid med Bergen og Omland Friluftsråd vedkomande badeplasser mv. og tilskot til ulike aktiviteter i ulike stader i kommunen.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Arbeid med områdeplaner for Vaksdal og Stanghelle*

Arbeidet med områdereguleringane i stasjonsbyane er godt i gang, og tilpassar seg framdrifta i den statlege panlegginga av ny E16/jernbane til Stanghelle/Helle.

- *Inngå avtale om utbygging på Stanghelle vest med akseptabel økonomisk risiko for kommunen.*

Arbeidet med realisering og første byggetrinn påtår.

- *Aktiv deltaking i statleg reguleringsplan for ny veg og bane Arna - Stanghelle.*

Det har vore aktiv deltaking i referansegrupper, god dialog og mange treffpunkt med prosjektet gjennom året. Kommunen har fremja sine syn og har utarbeida eigne rapportar og framstillingar for å synleggjera og styrka våre innspel til prosjektleiinga.

- *Gjennomføre utbygging av nytt vassverk Vaksdal og tiltak knytt til avlaup.*

Reguleringsplan for Vaksdal vassverk er også ferdigstilt og arbeidet med utbygging er i gang.

- *Planlegging av ny barne- og ungdomsskule på Dale samt tilbygg på Vaksdal skule.*

Året har vore prega av planlegging av ny barne- og ungdomsskule på Dale. Endeleg byggeprogram vart vedtatt i haust.

Ny kommuneplan, samfunnsdel vart vedtatt på nyåret 2017 og arbeidet med arealdelen kom i gang.

Det er utarbeida ei mogelegheitsstudie for Bergsdalen til bruk i planen. Det er i tillegg gjort eit stort arbeid med temaplan for *Kartlegging og verdisetting av friluftslivområde*, for heile kommunen.

Vaksdal kommune fekk 500.000 kr i skjønnsmidlar frå Fylkesmannen samt 150 000 frå Fylkeskommunen til arbeid i samband med statleg plan for veg og bane. Kartverket har innvilga kr 37.500,- som er nytta til registrering av tilgjenge for dei mest sentrale og mest nytta servicefunksjonane i tettstadene og friluftsområda i kommune.

Det er innvilga kr. 125.000,- til trafiksikringsplan for Dale. Denne er under arbeid, og vil også innehalde mogleg løysing for kollektivterminal og skuleveg mellom nyeskulen og Turbinen. Etter søknad til Hordaland fylkeskommune fekk kommunen tilskot på kr.175.000 til mindre fysiske trafiksikringstiltak. Bruk på vegsikring på Langhellevegen og Stavensevegen. Kommunen fekk og tilskot frå Hordaland fylkeskommune på kr. 0,5 mill. til punktutbetring og trygg skuleveg. Tilskotet vart nytta til intensivbelysning på gangfelt og sikringsrekkverk ved kryss E16/Fv 343 på Vaksdal.

Frivillige lag og organisasjonar er viktige institusjonar for eit godt nærmiljøet i bygdene våre, og nok eit år har eldsjelene lagt ned eit fantastisk arbeid. I 2017 vil me spesielt trekke fram dugnadsinnsatsen på Vaksdal i samband med dugnad for Vaksdal sentrum samt Sildastadskjæret. Eldsjeler og dugnadsarbeid er viktig for å få til ei god samfunnsutvikling og skape godt bumiljø i bygdene og tettstadane. Det

Vaksdal kommune fekk i 2017 spelemidlar til fylgjande prosjekt:

Ballbane på Bergo	Kr. 300.000
Ballvegg på Vaksdal idrettsplass	Kr. 219.000

Vaksdal kommune delar kvart år ut ein kulturpris. Prisen er ein gåvesjekk på kr. 10.000.- og eit maleri laga av kunstnaren Charles Lunde. I 2017 gjekk kulturprisen til Morten Skage.

Vaksdal kommune delar kvart år ut eit kulturstipend. Prisen er ein gåvesjekk på kr. 10.000.-. I 2017 gjekk kulturstipend til Oda Kristine Øygard Steinkopf.

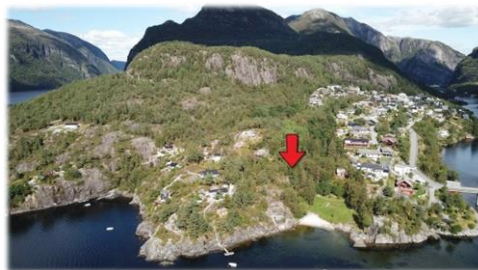
Samfunnstryggleik og beredskap

Overordna beredskapsplan er oppdatert og revisjon av andre beredskapsplaner skjer fortløpande.

Fylkesmannen hadde tilsyn med beredskap i 2017 og det vart gitt merknad og avvik, avviket vert lukka når arealplanen er vedtatt.

Prosjekt

- Prosjektering av ny barne- og ungdomskule på Dale med mellombels skule for barnetrinnet på Stanghelle.
- Planlegging av oppveksstun på Stamnes.
- Planlegging av tilbygg Vaksdal skule.
- Meiopent bibliotek på Vaksdal
- Stanghelle vest/Tettaneset, arbeid med realisering
- Oppstart forprosjekt for bygg for helse og omsorg.
- Rehabilitering av kommunal bustad i Vaksdalsgarden 10.
- Etablering av mellombygg i Elvavegen.
- Ventilasjon Dale barnehage.
- Nye anleggsmaskinar til teknisk drift.
- Kartleggingsprosjekt «Faresonekartlegging skred i bratt terreng» er gjennomført i haust i samarbeid med NVE. Det er NGI (Norges Geotekniske Institutt) som fekk tildelt oppdraget. Endeleg rapport skal liggja føre i mars/april.
- Framlegg til Hovudplan kommunale vegar. Utført av Rambøll AS
- Rehabilitering/vøla av ballbane på Bergo.
- Trafikksikringstiltak i kryss E16/fylkesveg 343 på Vaksdal. Tiltak intensivbelysning og kanalisering av trafikantar.
- Vegsikring kommunal veg Langhellevegen og Stavnesvegen

Det har vore investert meir i vedlikehald og utvikling av fleire kommunale bygg enn på mange år.

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling er organisert i avdeling for kommunalteknisk drift og avdeling for plan, kultur og forvaltning. Det har vore fokus på å gje kundane våre og den kommunale organisasjonen rask og god service.

Økonomi

Tenestekområde Samfunnsutvikling	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Samfunnsutvikling	30 340 279	41 490 686	40 644 002	39 093 488	1 550 514
Samfunnsutvikling - sjølvkost	-3 008 447	-2 794 182		- 2 594 394	2 594 394
Sum	27 331 832	38 696 504	40 644 002	36 499 094	4 144 908

Utan inntektene frå sjølvkost ville eininga hatt eit underskot på vel 1,0 mill kr. Kostnadane i 2017 utan VAR er høgare enn budsjettet, hovudsakleg grunna drift og vedlikehald av kommunale bygg der det dokumenterte vedlikehaldsetterslepet er stor.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

Område	Mål	Årsresultat
Arbeidsmiljø	Godt arbeidsmiljø med sjukefråvær under 7 %	 Sjukefråvær på 9,9 %, opp 0,4 % i høve til 2016.
Kommunale bygg	Arealeffektiv og trygg bygningsmasse	 Vedlikeholdsplan er utarbeidd for delar av bygningsmassen. Oppgradering av bygg i Elvavegen og bygg på Jamnatunet er utført. Ikkje nådd mål om reduksjon av bygningsmasse.
Nærmiljø og møteplassar	Nærmiljø og møteplasser skal vere ein trivselsfaktor i lokalsamfunna og vere tilgjengeleg for alle.	 1 Kunstprosjekt i offentlege rom er i gong. Promoteringsbenken på Bergen stasjon er sett opp. Medverknadsprosjekt (filmprosjekt) i Vaksdal vert gjennomført 2018/2019. 2 Prioritert grøntområde i sentrum av Dale og Vaksdal er utført og vil fortsatt bli prioritert i 2018 3 Avikling/avhending av 7 leikeplasser er ikkje utført.
Kulturskolen	Være ein endå meir attraktiv arena for born og unge i Vaksdal Kommune	 19,5% ledig kapasitet i desember, betre enn 2. tertial, men ikkje så godt som me hadde som mål

Brukarundersøkingar i 2017

Det vart i 2017 gjennomført tre brukarundersøkingar i eininga: Teknisk og eigedom, og reinhald – med kommunalt tilsette som brukarar – og kulturskulen spurde sine elever med føresette om brukaropplevinga.

I kulturskolen kom det få svar i år, kun 8 respondentar mot 32 i 2015. Dei som svarte var stort sett godt nøgde med tilbodet, standarden og informasjonen i kulturskolen. Ei vedvarande problemstilling er at innbyggjarane ynskjer undervisning i den bygda dei bur i. Men på dei som reiser eller allereie har eit tilbod lokalt, ventar dyktige lærarar, formålstenlege lokalar og eit passeleg tal framvisingar. Viktigast av alt, så godt som alle elever svarar med toppkarakter på spørsmål om dei trivst, og ingen av respondentane mistrives.

Tilsette/HMT

Eininga har behov for variert og spesialisert kompetanse innanfor eit omfattande fagfelt.

Per 31. desember 2017 var det 105 fast tilsette i Samfunnsutvikling, av desse 35 deltidstilsette i brannvernet. Om ein ser bort i frå deltidstilsette brannmannskap er kvinneandelen 40 % (39 % i 2016) med 49,6 årsverk.

Sjukefråværet gjekk opp 0,4 % i 2017 og er framleis høgt, 9,9 % mot mål om 7 %.

Sjukefråvær samfunnsutvikling	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunalteknisk drift	7,0 %	8,6 %	14,6 %	12,3 %	 13,8 %	11,9 %	13,1 %
Plan, kultur og forvaltning	2,2 %	5,6 %	4,1 %	4,4 %	 7,1 %	3,9 %	1,7 %
Totalt samfunnsutvikling	5,4 %	7,7 %	11,3 %	10,9 %	 11,5 %	9,5 %	9,9 %

I 2017 vart det i fast stilling tilsett tre reinhaldarar, ein prosjektingeniør samt brannmannskap. Ingen tilsette gjekk av

med pensjon i 2017.

Vernerundar har vore gjennomført i 2016. Medarbeidarundersøkinga hadde høg svarprosent og er følgt opp av arbeidsmiljøgruppa. Etter ein stor fellessamling har alle avdelingar ved utgangen av året hatt arbeidsøkter som identifiserar kva som fungerer og kva som ikkje fungerer, med påfylgjande rutineendringar.

Aktivitetsoversikt:

Kultur, landbruk og nærmiljø

Kulturminnestien på Stamnes vart opna sumaren 2017 – i dag ei populær tur i nærområdet. Skulen på Vaksdal og Vaksdal Idrettslag var godt i gang med å planlegge sin lokale sti i årsskiftet. Det kom inn ein søknad til årets «vern og vøl»-tilskot. gode samarbeidet mellom kommune, innbyggjarar, lag og organisasjonar vart halde fram i fjor.

Sommaren 2017 vart det gjennomført ei kartlegging av tilgjengeleg til viktige sentrums- og servicefunksjonar i tettstadene, samt i nokre av dei viktigaste og mest brukte friluftslivområda. Kartlegginga er i hovudsak knytt til universell utforming for tilkomst med rullestol/rullator og for synshemma. Data er levert Kartverket, som har ei eigen kartløyising for dette, og som vert promotert inn mot grupper som treng universalt utforma løysingar for tilgjenge.

Vaksdal folkebibliotek hadde ein marginal nedgang i utlånet i 2017 i forhold til 2016. Totalt var det registrert 9.649 utlån i 2017, medan det i 2016 var registrert 9.791 utlån. Eit sentralt mål var å skapa meir aktivitet i biblioteket. 2017 var et aktivt år med ei rekkje arrangement i biblioteket, med joleverkstadar, forfattartreff for ungdomsskule-elevar, teaterframsyning for born, Sommarles for born frå 1.- til 7. klasse og litteraturarrangement for vaksne.

Ungdommens kulturmønstring (UKM) er eit kulturtiltak for born og unge i heile Noreg. Vaksdal kommune har vore med sidan 1996. I 2017 var det om lag 120 ungdommar som var med på den lokale mønstringa i Forsamlingshuset og Turbinen. Av desse så vart det plukka ut 6 ungdommar som representerte kommunen under fylkesmønstringa.

Bandtilbodet er ein formidabel suksess. Det er for ein stor del kulturskulelærar Morten Skage si fortjeneste. Det er eit stadig tilslag av elevar til band, og det er utfordringar med kapasiteten. Ved årsskiftet 2017/18 utvida kulturskulen frå tre til fire band – tre med elevar i barneskulealder, og eitt med ungdomsskuleelevar. Dei fleste av elevane på band går på andre tilbod i kulturskulen i tillegg. Det er utfordrande med rekruttering på enkelte instrument. Enkelte korpsinstrument er det for lite søknad på, sjølv om det er aspirantar som spelar desse instrumenta i korpsen. Kulturskulen har gått gjennom ei mindre omdisponering av lærarressursar der pianotilbodet er vidareført innan eksisterande ressurs. Ukuleleprosjektet med dei eldste i barnehagane er eit rekrutteringstiltak. Hausten 2017 starta kulturskulen opp grupper med ukulele for førsteklasingar på Stanghelle, for å følgje opp desse ungane. Satsinga ser ut til å fungere godt, og me fekk god respons på tilbodet. Førsteklassingane var med på julekonsert, og fleire konsertar er planlagde.

Villmarksleiren på Småbrekke vart ikkje avvikla i 2017, men det vert leir i 2018.

Turbinen

Både hall, styrkerom og møterom har vore mykje nytta i 2017. Ein har opplevd auke i bruken på alle område. Idrettslaga bidreg med mykje dugnad til vakthald under aktivitetar. Fysioterapeutar har kontor i 3.etasje

Landbruk (jord og skog)

Det er handsama 41 delegerte saker i 2017, medan 9 saker var oppe til politisk handsaming. Fem saker vart handsama etter konsesjonslova, med vilkår om buplikt i to av sakene. To saker er handsama etter jordlova, og kring 22 daa med jordbruksjord er omdisponert til andre føremål. Høvesvis 46 og 28 føretak søkte om produksjonstilskot i jordbruket og regionalt miljøtilskot. Det vart løyvd 132 000,- i SMIL-midlar, fordelt på fire søknadar, og tildelt kr. 84 000,- frå Vaksdal Landbruksfond. Kommunen gav løyve til nydyrking av 28 daa, og det er inngått avtale

med veterinær om veterinærtenester på dagtid for fire år (2017-2019). Vaksdal kommune organiserte innsamling av landbruksplast frå gardsbruk i kommunen, og beitelaga sank 2887 sauer, 4808 lam og 130 geiter frå fjellbeite.

Årets avverking i skogbruket var 135 m³ med gran og 12 m³ med furu, totalt 142 m³, til ein verdi av kr. 38 432,-. Det vart planta om 5 900 planter med gran.

NIBIO gjennomført periodisk ajourhald av arealressurskartet i Vaksdal kommune (AR 5) i 2017. Registreringa viser at kommunen har 9 233 daa med jordbruksareal, fordelt på følgjande markslag:

Fulldyrka jord : 7 789 daa	Overflatedyrka jord: 1 245 daa	Innmarksbeite: 3 199 daa
----------------------------	--------------------------------	--------------------------

Det er 20 godkjende hjortevald i kommunen, der 13 vald har bestandsplan. Kommunestyret sette ned mistearealet for felling av hjort frå 1 500 til 1 000 daa. Det var tildelt 260 løyve og felt 244 dyr, som er ny fellingsrekord med heile 94 i fellingsprosent.

Det er gjeve 5 dispensasjonar til motorferdsle i utmark i 2017, og 11 løyvehavarar har løyve til ervervskøyning med snøskuter (tildelt i 2016). Kalkforbruket i Ekso i 2017 var 365 tonn.

Kommunalteknisk drift

Den 7. desember gjekk det eit sørperas på vegen opp til Stanghelle skule.. Vegen var stengt i ei veke og ein husstand vart evakuert. Ca. 130 m³ eller om lag 25 billass med lausmassar vart kjørt vekk.

23. desember gjekk det eit nytt skred lengre nede i fjellsida. Synfaring vart utført av Kommunen og oppryddinga av raset utførte personell innleig av Staten Vegvesen. I tillegg gjekk det eit lite lausmasse ras ved Toskedalsvatnet, som raskt vart fjerna av lokale bebuarar.

Reasfaltering av kommunale vegar vart utført i 2017, kring 900 meter på Vaksdal og 1.100 m på Dale. Vegen til Boge vannbehandlingsanlegg vart opprusta med blant anna ny tilkjøyrte grus og forbetring av grøfter og stikkrenner. Grusdelen av vegen mellom Grøsvik og Toskedalen vart grusa opp og grøfter og stikkrenner utbetra. Det vart utbetra vegmur på strekninga Haugen Fjellanger. Veg/grønt har utført maskinell kantslått av om lag 31 km grøft. I tillegg er det behandla 12 km grøft med sprøyting med gift. Det vart utført rehabilitering med bruk av strømpa på ein overvassleidning i Flordalen på Vaksdal.

For Kyrkja vart det utført leigearbeid i form av fjerning av gravsteiner- sletting av graver samt slått på gravplassar. Det vart grave 49 graver, av desse er det 10 urner og 2 stykk utanbygds.

Grønt avdelinga har økt vedlikehalds standarden i sentrum, det er sett ned ein god del vårløkar og i tillegg utbetring av skifer og støypekantar i gågata. Gangveg til Vaksdal Idrettsplass vart ferdigstilt og det vart utført ein større oppryddingsjobb på den gamle jernbanetraseen frå Langhelle til Stavenes. Her vart det kjørt vekk fleire lass med attgløymt skrap i form av gamle bilar og anna stålskrap.

Eigedom.

Reinhald har i 2017 utført reinhaldet i samsvar med planar for dagleg, periodisk og hovudreint. Reinhalds-avdelinga har delteke i ny skule på Dale, modulskele på Stanghelle og utredning av planar til framtidig vaskeri.

Vaskeriet har vaska tøyet til ca. 60 bebuarar på Daletunet og Vaksdal sjukeheim. Det er blitt vaska ca 119 senger og nattbord til korttidsavdelinga, og ca. 150 sett med arbeidsklede pr/veke til heimetenesta. Vaskeriet står også for bestilling av lintøy til sjukeheimane, vask av matter til Kommunale bygg og vask av klede til brannvesenet.

Det er utført årskontrollar på følgjande utstyr:

- Heiser på alle Kommunale bygg samt lukking av alle avvik.
- Leikeutstyr i alle barnehagar og skular samt overlevering av rapporter til eigarar.
- Brannsentralar og nødløys på alle bygg samt lukking av alle avvik.
- Sløkkjeutstyr: Pulverapparat og brannslangar
- Sprinklerkontroll på Daletunet, Vaksdal Sjukeheim og Turbinen
- EL. Kontroll på alle skular og Barnehagar

- Utført radon målingar ved, Stanghelle skule og barnehage, Vaksdal Skule og barnehage..
- På Kommunale hjelpemidlar er det ein merkbar auking i etterspørsel, sjå aktivitetsoversikt helse og omsorg.

Vedlikehald og oppgradering utført på Kommunale bygg i 2017:

Vaksdal Skule.

- Ny brannsentral på SFO og ny innbrotsalarm på skule delen
- Utbetring av fasadar, laus murpuss fjerna og sikra.
- Montering av leikeanlegg med fallunderlag.

Eksingedalen Skule.

- Ny brønnpumpe montert samt ny vassleidning.

Stanghelle Skule.

- Etablert sikker rømningsveg frå tak med gjerde og brannstigar
- Støydemping med plater i 2 stk. klasserom
- Tetting av lekkasje gjennom vegg til samfunn sal samt utskifting av kledning.

Dale Skule.

- Asbestsikring av skuleanlegg etter pålegg.
- Stor lekkasje i kjeller barneskulen vart handtert av Eigedom, samt nyetablering av lærarplasser i 3 etasje.

Vaksdal Sjukeheim.

- Brannsentral og sjukesignal skifta etter lynnedslag.
- Utskifting av defekte lampar 45 stk.
- Oppsett av garasje for straumaggregat .
- Ny brannsentral for Jamnatunet
- Utskifting av alle låsesylindrar på terrassedørar Jamnetunet (Brann førebyggjande)

Heradshuset

- Ombygging 5 etg. Rådmannsfløy
- Utbetring av skifer på tak samt utskifting av 7 stk. vinduer i takløft.
- Muggsopp sanering på loftet og 3 stk. kontor, samt opp pussing

Dale Barnehage.

- Nytt ventilasjonsanlegg i nytt ventilasjonsrom.
- Bygget vart malt, samt utbetring av 2 kontor.

Vaksdal Klubbhus.

- Utskifting av varmtvassstank

Sveabrekko.

- Reingjøring av fasade og deler av bygget er malt , nytt gjerde er montert og råteskader utbetra.

VA Stasjonar.

- 7 stk. VA stasjonar er reingjort og malt utvendig.

Vassforsyning og avlaup.

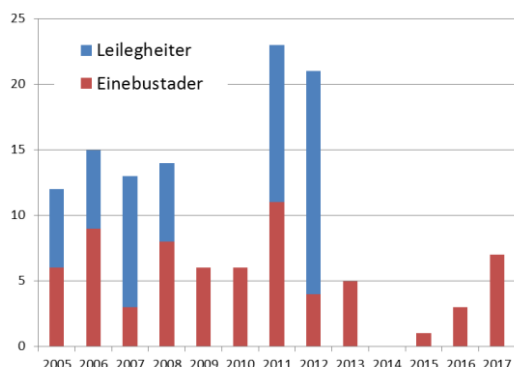
Arbeidet med ny vassforsyning på Vaksdal er no satt i gang igjen. Opprustinga av Boge vassverk vert derfor satt på vent til det nye vassverket i Sædalen er ferdigstilt. Vassprøvar er utført etter godkjent plan frå mattilsynet. Vatnet har halde god kvalitet og det er ikkje påvist større avvik gjennom året. Lia vasspumpestasjon har blitt fornya med nytt røyrropplegg, ny pumpe, frekvensomformar og alt elektrisk utstyr er skifta. I samband med BKK sitt nybygg, er det skifta ut kum og ventilar til BKK og Eikhaugen. Det har blitt skifta ein hydrant i Bjørkelia på Vaksdal.

Me har hatt eit vassleidningsbrot på Stanghelle i løpet av året. Årleg service er utført på alle UV anlegg, vasspumper, avlaupspumper og overvaking. Søk etter avlaupsvatn på avvege er utført utan at det er oppdaga noko slikt.

Byggjesaker

Det er motteke 129 og handsama i alt 110 bygge-, seksjoneringssaker, mellombels bruksløyver og ferdigattester. Det er

byggjemeldt 7 nye hytter, og 1 driftsbygning, og 2 næringsbygg. Det vart ikkje byggjemeldt nye bustader i 2017. Det er gjeve ferdigattest / mellombels bruksløyve for 7 nye bustadeiningar, og 14 ferdigattester og mellombels bruksløyve for mindre tiltak.

Det er gjeve 8 dispensasjonar i 2017, frå plan og 100- metersbeltet frå sjø og vassdrag, alle er sendt til Fylkesmannen for klagevurdering. Det er motteke 1 klage på vedtak om dispensasjon. Denne klagen vart trekt etter politisk handsaming i kommunen. Det er handsama 11 delingssaker. Den lovpålagde sakshandsamingstida er overhalde i meir enn 95 % av sakane. Det er kjøpt 2 hytter på Stanghelle vest, Tettaneset. Desse skal nyttast til bustadføre mål i samband med framtidig bustadutbygging. Det vart ikkje selt bustadtomter i 2017.

Nye heilårsbustader tatt i bruk 2005 – 2016

Det er slutført 34 saker ikkje-utførte saker. 19 halde i løpet av året. I deler VA-prosjekt og årleg Informasjon, rådgjeving og utført gjennom heile året. og «Historiske ortofoto» av arkiv». I byrjinga av året gjekk avdelinga til innkjøp av nytt oppmålingsutstyr(GPS).

etter matrikkellova i 2017. Ved årsskiftet var det 2 oppmålingsforretningar som krev feltarbeid vart av vintersesongen har avdelinga vore involvert i oppdatering av eigedomsskattetakst. Innmåling/utstikning internt og eksternt vart Geovekstprosjekt «Laser oppgradering 5 punkt» pågår, og ein har delteke i prosjekt «Digitalisering

Brannvern

I 2017 fekk Vaksdal kommune avslag på søknad til DSB om dispensasjon for kompetansekrav til ny brannsjef. Kommunestyret vedtok difor å inngå samarbeid med Bergen brannvesen frå 2018. Ein har gjennomført dei planlagde tilsyn for særskilte brannobjekt samt feiing og tilsyn i private bustader. Det er gjennomført fleire kompetansetiltak for mannskapa.

Felles økonomi

Under fellesområde økonomi er all føring av avskrivning og motpost avskrivning vist.

Felleskostnader administrasjon/politisk og alle tilskot til andre vert ført her, det same gjeld premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik. Konesesjonskraftinntekter er ikkje ført her.

Fellesområde Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Politisk del	3 347 834	3 344 214	4 014 107	4 153 308	-139 201
Ymse tilskot	5 770 200	6 747 410	5 810 924	6 886 523	-1 075 599
Rådmann/stab	*12 479 876	17 856 799	17 890 126	18 342 782	- 452 656
Sum	*21 597 910	27 948 423	27 715 157	29 382 613	-1 667 456

* inkl inntekter frå konsesjonskraft

Under fellesøkonomi er det budsjettert kostnader til drift av politisk styre, utval og råd og ordførar/ varaordførar, revisjon, tilskot til Kyrkjeleg Fellesråd, Frivilligsentral, andre religiøse formål. Regnskapet viser et mindre avvik på politisk del. Ymse tilskot har eit samla meirforbruk på 1 mill, fordelt på Kyrkjeleg fellesråd, Frivilligsentral og andre tilskot.

Under fellesøkonomi er felleskostnader for stab og støttefunksjoner samla. Staben dekker desse fagområda for heile kommuneorganisasjonen: økonomi, HR, post/arkiv, løn, innbyggarservice/informasjon, politisk sekretariat, skatteinnkreving og enkelte innbyggjartenester, samla 12,3 stilling. Regnskapet viser eit meirforbruk på 0,45 mill. Meirkostnader politisk og adm. er delvis knytt til gjennomføring av stortingsval i 2017.

Av felleskostnader er dette dei største postane:

- 5 mill. Drift og utvikling av IKT inkl programvare, lisensar og datakommunikasjon (nett). Kostnader til drift er stabil, men kostnader til fiberlinjer er aukande pga. mange bygg og aukande digitalisering. Programvare og lisensar aukar.
- 1 mill. Kjøp av/samarbeid om tenester til erstatning for egen t.d kapitalforvaltning (BCM), innkjøpssamarbeid (Bergen), arbeidsgjevarkontroll (Bergen), interkommunalt arkiv (IKAH)
- 1,5 mill til AFP pensjonar, seniorbonus og forsikringar
- 2,35 mill til medlemskap KS, LVK, BOF m. fl. og til kjøp av juridiske eller andre konsulentteneste
- 0,2 mill til kompetanse- og velferdstiltak organisasjon
- 1 mill felleskostnader til bedriftshelseteneste, telefoni, annonsar, frankering, renter og gebyr bank, abonnement/årsgebyr personal og løn

Mål og måloppnåing

- *Vidareutvikling av styringsdata og økonomistyring, slik at me kan følgje utviklinga tett gjennom året og ved behov iverksette tiltak*

Dette er ei hovudoppgåve for økonomi og HR i samarbeid med einingane og leiding. Det er etablert ein betre økonomimodell i oppgradert økonomi-, løns- og HR system.

- *Leie innføringa av KF Kvalitet*

HR har hatt ansvaret for implementering av systemet. Avviksmodul er tatt i bruk.

- *Etablere gode kontrollaktiviteter basert på ROS-analyser. Å utnytte funksjonaliteten i kvalitetssystemet vil være en del av dette arbeidet*

Rådmanns internkontroll er oppgradert i 2017. Kvalitetssystemet er under oppbygging og funksjonaliteten vert tatt i bruk.

- *Effektivisere arbeidsprosesser gjennom god utnytting av modular i Visma*

Ny Visma har elektroniske prosesser og flyt som gir raskare og tryggare behandling. Kommunen tar i bruke alle løysingar som vert tilgjengelege.

- *Vidare utvikling mot digitalt førsteval og digital dialog*

Saman med NH-kommunane er det laga handlingsplanar for vidare utvikling. Ny portal med meir funksjonalitet vert klar i 2018.

Vedlegg 2. Økonomisk oversyn

Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	103 284 267	100 700 000	100 000 000	100 839 719
Ordinært rammetilskudd	151 042 489	147 427 000	147 027 000	147 838 585
Skatt på eiendom	37 349 261	37 000 000	34 000 000	33 134 222
Andre direkte eller indirekte skatter	3 368 645	3 100 000	3 100 000	3 353 008
Andre generelle statstilskudd	2 429 481	0	0	3 223 394
Sal av konsesjonskraft	9 159 451	7 900 000	7 900 000	
Sum frie disponible inntekter	306 633 594	296 127 000	292 027 000	288 388 929
Renteinntekter og utbytte	3 948 336	2 720 000	2 720 000	3 503 952
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 333 815	2 000 000	0	8 852 469
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	5 464 105	5 302 000	8 202 000	4 989 430
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026 194	0	0	4 622 240
Avdrag på lån	14 700 747	14 700 000	14 700 000	13 800 000
Netto finansinnt./utg.	-11 908 895	-15 282 000	-20 182 000	-11 055 248
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	11 395 438	11 395 438	2 200 000	1 700 000
Til bundne avsetninger	3 735 111	3 100 000	3 100 000	3 599 715
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	11 195 438	11 195 438	0	1 479 356
Bruk av ubundne avsetninger	0	20 000	0	19 853
Bruk av bundne avsetninger	4 478 643	1 675 000	1 675 000	1 720 579
Netto avsetninger	543 532	-1 605 000	-3 625 000	-2 079 927
Overført til investeringsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Til fordeling drift	284 755 960	271 940 000	260 920 000	273 846 470
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	276 371 026	271 940 000	260 920 000	262 651 028
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 384 934	0	0	11 195 442

Regnskapsskjema 1B- drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesområde Økonomi	29 382 613	27 715 157	28 213 000	27 955 876
Tenestekområde Helse og omsorg	120 791 246	120 797 603	122 264 000	110 994 647
Tenestekområde Oppvekst	87 103 679	82 783 238	71 362 000	85 004 001
Tenestekområde Samfunnsutvikling	39 093 488	40 644 002	39 081 000	38 696 504
Sum	276 371 026	271 940 000	260 920 000	262 651 028

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
<i>Driftsinntekter</i>				
Brukerbetalinger	19 359 530	17 253 320	16 477 760	18 168 306
Andre salgs- og leieinntekter	24 876 917	22 380 134	22 110 011	25 946 419
Overføringer med krav til motytelse	49 091 605	32 313 568	31 812 274	51 351 295
Rammetilskudd	151 042 489	147 427 000	147 027 000	147 838 585
Andre statlige overføringer	25 166 823	10 715 483	10 715 483	19 970 844
Andre overføringer	18 755 016	18 250 000	18 250 000	12 110 030
Skatt på inntekt og formue	103 284 267	100 700 000	100 000 000	100 839 719
Eiendomsskatt	37 349 261	37 000 000	34 000 000	33 134 222
Andre direkte og indirekte skatter	3 368 645	3 100 000	3 100 000	3 353 008
Sum driftsinntekter	432 294 552	389 139 505	383 492 528	412 712 429
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	205 931 812	196 135 643	193 366 024	199 558 510
Sosiale utgifter	57 203 659	65 548 784	65 011 549	58 060 388
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	64 621 554	61 136 414	59 646 414	60 853 081
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	42 144 168	38 214 841	30 012 841	36 765 307
Overføringer	26 954 907	15 383 707	16 085 707	29 203 968
Avskrivninger	16 819 752	16 000 000	16 000 000	16 796 677
Fordelte utgifter	-1 084 439	-10 475 696	-10 745 819	-1 535 420
Sum driftsutgifter	412 591 412	381 943 693	369 376 716	399 702 511
Brutto driftsresultat	19 703 140	7 195 812	14 115 812	13 009 918
<i>Finansinntekter</i>				
Renteinntekter og utbytte	3 948 336	2 720 000	2 720 000	3 503 952
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 333 815	2 000 000	0	8 852 469
Mottatte avdrag på utlån	35 336	60 000	60 000	120 666
Sum eksterne finansinntekter	9 317 487	4 780 000	2 780 000	12 477 087
<i>Finansutgifter</i>				
Renteutgifter og låneomkostninger	5 464 105	5 302 000	8 202 000	4 989 430
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026 194	0	0	4 622 240
Avdrag på lån	14 700 747	14 700 000	14 700 000	13 800 000
Utlån	35 000	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	21 226 046	20 002 000	22 902 000	23 411 670
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-11 908 559	-15 222 000	-20 122 000	-10 934 583
Motpost avskrivninger	16 819 752	16 000 000	16 000 000	16 796 677
Netto driftsresultat	24 614 333	7 973 812	9 993 812	18 872 012
<i>Interne finanstransaksjoner</i>				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	11 195 438	11 195 438	0	1 479 356
Bruk av disposisjonsfond	0	20 000	0	19 853
Bruk av bundne fond	9 495 573	2 681 188	2 681 188	4 593 652
Sum bruk av avsetninger	20 691 011	13 896 626	2 681 188	6 092 861
Overført til investeringsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	18 785 438	11 395 438	2 200 000	4 585 937
Avsatt til bundne fond	7 622 680	3 175 000	3 175 000	7 776 215
Sum avsetninger	36 920 389	21 870 438	12 675 000	13 769 435
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 384 955	0	0	11 195 438

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i anleggsmidler	33 549 462	65 150 000	64 650 000	21 706 514
Utlån og forskutteringer	1 553 661	2 000 000	2 000 000	3 278 911
Kjøp av aksjer og andeler	1 254 678	1 254 678	0	1 155 786
Avdrag på lån	3 869 577	1 400 000	1 400 000	2 948 137
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	1 744 733	0	0	5 166 456
Årets finansierungsbehov	41 972 110	69 804 678	68 050 000	34 255 803
<i>Finansiert slik:</i>				
Bruk av lånemidler	13 185 216	36 020 000	36 020 000	19 873 521
Inntekter fra salg av anleggsmidler	247 600	3 000 000	3 000 000	853 775
Tilskudd til investeringer	764 000	0	0	1 100 000
Kompensasjon for merverdiavgift	4 277 996	12 930 000	12 930 000	2 799 420
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	3 307 739	1 400 000	1 400 000	4 744 992
Andre inntekter	56 625	0	0	496 720
Sum ekstern finansiering	21 839 176	53 350 000	53 350 000	29 868 427
Overført fra driftsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	9 620 663	9 154 678	7 400 000	2 980 093
Sum finansiering	41 972 110	69 804 678	68 050 000	34 255 803
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
<i>Inntekter</i>				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	247 600	3 000 000	3 000 000	853 775
Andre salgsinntekter	56 625	0	0	496 720
Overføringer med krav til motytelse	871 019	0	0	1 290 575
Kompensasjon for merverdiavgift	4 277 996	12 930 000	12 930 000	2 799 420
Statlige overføringer	764 000	0	0	700 000
Andre overføringer	0	0	0	400 000
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
Sum inntekter	6 217 240	15 930 000	15 930 000	6 540 490
<i>Utgifter</i>				
Lønnsutgifter	2 297 738	0	0	816 644
Sosiale utgifter	876 842	0	0	276 042
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	25 896 886	64 950 000	64 450 000	17 518 157
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0
Overføringer	4 477 996	200 000	200 000	3 095 671
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	33 549 462	65 150 000	64 650 000	21 706 514
<i>Finanstransaksjoner</i>				
Avdrag på lån	3 869 577	1 400 000	1 400 000	2 948 137
Utlån	1 553 661	2 000 000	2 000 000	3 278 911
Kjøp av aksjer og andeler	1 254 678	1 254 678	0	1 155 786
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	264 000	0	0	2 370 827
Avsatt til bundne investeringsfond	1 480 733	0	0	2 795 629
Sum finansieringstransaksjoner	8 422 648	4 654 678	3 400 000	12 549 289
<i>Finansieringsbehov</i>	35 754 870	53 874 678	52 120 000	27 715 313
Dekket slik:				
Bruk av lån	13 185 216	36 020 000	36 020 000	19 873 521
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	2 436 720	1 400 000	1 400 000	3 454 417
Overført fra driftsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	6 569 408	1 754 678	0	1 341 056
Bruk av bundne driftsfond	2 469 577	0	0	1 639 037
Bruk av ubundne investeringsfond	581 679	7 400 000	7 400 000	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	35 754 870	53 874 678	52 120 000	27 715 313
Udekket/udisponert	0	0	0	0

BALANSEN

Kap.		Saldo 31.12	Saldo 01.01
	Eiendeler	1 362 894 645	1 275 425 135
2.2	Anleggsmidler	1 061 728 859	997 377 724
2.27-2.29	Faste eiendommer og anlegg	471 213 448	460 484 018
2.24-2.26	Utstyr, maskiner og transportmidler	27 372 909	22 363 480
2.22-2.23	Utlån	31 314 506	32 197 901
2.21	Aksjer og andeler	30 600 287	29 345 609
	Pensjonsmidler	501 227 710	452 986 715
2.1	Omløpsmidler	301 165 786	278 047 411
2.13-2.17	Kortsiktige fordringer	33 137 097	31 548 147
2.18	Premieavvik	36 524 142	43 842 968
2.12	Aksjer og andeler	14 740 022	14 278 570
2.11	Obligasjoner	76 332 700	74 138 700
2.10	Kasse/bank/post	140 431 825	114 239 026
	Egenkapital og Gjeld		
2.5	Egenkapital	424 698 632	356 645 804
2.56-2.58	Disposisjonsfond	82 864 459	70 648 429
2.51-2.52	Bundne driftsfond	38 389 170	40 262 063
2.53-2.54	Ubundne invest.fond	41 614 792	41 932 470
2.55	Bundne invest.fond	4 797 627	5 786 471
	Endring regnskapsprinsipp AK drift	1 370 615	1 370 615
	Endring regnskapsprinsipp AK invest	(6 031 986)	(6 031 986)
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk	8 384 955	11 195 438
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk		
2.5900	Udisponert i investeringsregnskap	-	-
2.5980	Likviditetsreserve	-	-
2.5990	Kapitalkonto	253 309 000	191 482 304
	Gjeld		
2.4	Langsiktig gjeld	883 548 123	858 188 900
2.41-2.42	Pensjonsforpliktelser	575 395 532	558 289 860
2.43-2.44	Sertifikatlån	-	-
2.45-2.49	Andre lån	308 152 591	299 899 040
2.3	Kortsiktig gjeld	54 647 890	60 590 430
2.31	Kassekreditt	-	-
2.32-2.39	Annen kortsiktig gjeld	54 647 890	60 590 430
	Sum EK og gjeld	1 362 894 645	1 275 425 135
	Memoriakonti		
2.9	Memoriakonto	-	-
2.9100	Ubrukte lånemidler	75 128 263	52 293 479
2.9200-2.9899	Andre memoriakonti	11 787 608	11 754 253
2.9999	Motkonto for memoriakontiene	(86 915 871)	(64 047 732)

(negativt tall)

Dato 15.02.18

Rådmann

Rekneskapsansvarleg

Vedlegg 3. Noter Rekneskap

Rekneskapsprinsipp

Rekneskapene til Vaksdal kommune vert utarbeidd i tråd med rekneskapsprinsipp som framkjem av kommunelova § 48. rekneskapsforskrifta § 7, samt god kommunal rekneskapsskikk. Som det framkjem av forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 7, er all tilgang og bruk av midlar i året som vedkjem kommunen si verksemd i drifts- eller investeringsrekneskapen (anordningsprinsippet). Det skal ikkje førekoma rekneskapsføring av tilgang og bruk av midlar som berre vert ført i balanserekneskapen.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er rekneskapsført brutto, det vil sei at det ikkje er gjort frådrag for tilhøyrande inntekter til utgiftene- og omvendt. Videre er dei tatt med i årsrekneskapen for vedkomande år, enten dei er betalt eller ikkje. For utgifter og inntekter som enkeltvis ikkje kan fastsetjast eksakt for tidspunktet for rekneskapsavlegginga, vert det registrert eit anslått beløp. Justering i henhold til eksakt beløp vert føretatt påfølgjande år.

For lån er den delen av lånet som faktisk er bruk, som vert ført i investeringsrekneskapen. Ubrukte lånemidlar er registrert som memoriapost

Klassifiserings- og vurderingsreglar for anleggsmidlar, omløpsmidlar og gjeld

I tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 8, er anleggsmidlar eigedelar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen i balanserekneskapen. Eigedelar som ikkje oppfyller kravet til vari eige eller bruk, vert klassifisert som omløpsmidlar. Anleggsmidlar vedt vurdert til anskaffingskost om omløpsmidlar til det lågaste av anskaffingskost og verkeleg verdi (lågaste verdis prinsipp). Lågaste verdis prinsipp vert fråvike i tilfeller der det er i tråd med god kommunal rekneskapsskikk for rekneskapsføring av sikring.

Anleggsmidlar med avgrensa levetid, vert avskrive med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet.

Avskrivingsperioden er i tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 8 andre ledd.

Avkriving starter seinast året etter at anleggsmiddelet er anskaffa eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikkje er forbigåande, vert anleggsmiddelet nedkrive til verkeleg verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidlear vert vurdert til verkeleg verdi.

Gjeld som er tatt opp med formål i tråd med kommunelova § 50 vert klassifisert som langsiktig. Anna gjeld er kortsiktig.

Langsiktig gjeld vert vurdert til opptakskost, og vert oppskriven ved varig aukaing i forpliktinga.

Kortsiktig gjeld vert vurdert til høgaste av opptakskost og verkeleg verdi. Dette vert fråvike i tilfeller der det er i tråd med god kommunal rekneskapsskikk for rekneskapsføring av sikring. Der kortsiktig gjeld vert vurdert likt som

Markedsbaserte finansielle omløpsmidlear vert det vurdert til verkeleg verdi.

Tap på fordringar

Kundefordringar vert vurdert til pålydande verdi med frådrag for mulige tap. Det vert årleg føreteken ein gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsførast. I tillegg vert det føreteken ein konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne føreta ei avsetjing på kundar der risikoen for tap føreligg.

Meirverdiavgift

For dei relevante tenesteområda vert det nytta reglar i tråd med meirverdiavgiftslova. Dette gjeld vann, avlaup, renovasjon, feiing og kraft. For øvrige tenesteområde vert det kravd meirverdiavgiftskompensasjon.

Sjølvkostutrekningar

Sjølvkost er fastsett i tråd med retningslinjer av Kommunal- og Regionsdepartementet som framkjem i dokument H2140.

Pensjonar

Pensjonar vert ført i tråd med rekneskapsforskrifta § 13 om rekneskapsføring av pensjon.

Organisering							
Vaksdal kommune er organisert i to-nivå med rådmann og 4 einingar.							
Vi har ett kommunalt foretak pr. 31.12.17: Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter							
Interkommunale samarbeid mv:							
<u>BIR AS</u>							
Askøy, Bergen, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Os, Sund, Vaksdal							
<u>BKK AS</u>							
Bergen, Askøy, Lindås, Fjell, Sund, Kvam, Meland, Radøy, Voss, Meland, Øygarden, Austrheim, Vaksdal, Gulen, Fedje, Høyanger, Masfjorden, Granvin							
<u>Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) \$27</u>							
Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) er et interkommunalt samarbeidsorgan som har til oppgave å sikre, tilrettelegge og stå for daglig drift av bade- og friluftsområder i Bergensregionen. Rådet, som ble etablert i 1937, har følgende medlemskommuner:							
Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Fjell, Fusa, Lindås, Meland, Os, Radøy, Sund, Tysnes, Samnanger, Vaksdal og Øygarden.							
Osterfjorrådet \$27		Modalen, Østerøy, Vaksdal					
IUA Bergen \$27		Kommunane i Hordaland + 2 i Sogn og Fjordane					
LVK \$27		Kraftkommunar					
Kommunekraft \$27		Kraftkommunar					
Vest Brann og redningsregion							
<u>DIHVA (IKS), driftsalliansen for Vann og Avlaup</u>							
Askøy, Bergen, Eidfjord, Fjell, Fusa, Gulen, Jondal, Kvam, Kvinnherad, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Os							
<u>Interkommunalt arkiv (IKS):</u>		Alle kommunar i Hordaland, unntatt Bergen					
<u>Vertskommunesamarbeid \$28a/b:</u>							
Krisesenter:		Bergen er vertskommune					
Barnevern Modalen/Vaksdal:		Vaksdal er vertskommune					
IKTNH drift:		Osterøy er vertskommune					
Interkommunal legevakt natt/helg:		Voss er vertskommune					
110-sentral:		Bergen er verstskommune					
ØH-tilbud Voss		Voss er vertskommune					
Hjorteforvaltning Vaksdal, Modalen, Voss		Vaksdal er vertskommune					
Hjorteforvaltning Vaksdal, Osterøy		Osterøy er vertskommune					
<u>Anna</u>							
Midthordland skule- og barnehage region:		Os, Samnanger, Fusa, Tysnes, Austevoll, Vaksdal					
Lokalsjukehus Voss:		Samarbeid med kommunane i sjukehusområde					
Vassområdet Voss-Osterfjorden:		Osterøy, Vaksdal, Voss, Bergen, Lindås					
Forum nye Bergensbanen:		Kommunar langs Bergensbanen					
Osterfjord Næringssamarbeid:		Modalen, Vaksdal, Osterøy					
Veterinærteneste		Modalen, Vaksdal, Voss, Ulvik, Granvin					
Plan og geodatta, fagforum:		Nordhordland Digitalt					
PPT		Modalen og Samnanger (slutt 2017) kjøper tenester frå oss					
Innkjøpssamarbeid m/Bergen		Tilslutta innkjøpssamarbeid med Bergen					
Arbeidsgjevarkontroll		Avtale med Bergen					
Kjøp skuleplassar		Avtale med Modalen					
Invest in Bergen /Etablererservice		samarbeid med kommunar og HFK om etablerertjeneste og næringsstøtting					
Lista er ikkje uttømmende							

1. Endring i arbeidskapital				
Arbeidskapitalen til kommunen viser kor likvid kommunen er. Vidare uttrykkjer endringa i arbeidskapital				
Konto	Balanserekneskap	31.12.2016	31.12.2017	Endring
x.x	Omløpsmidlar	278 047 411	301 165 786	23 118 375
x.x	Kortsiktig gjeld	60 590 430	54 647 890	-5 942 540
	Arbeidskapital	217 456 981	246 517 896	29 060 916
	Drifts- og investeringsrekneskap år 2017	Beløp	Sum	
<i>Anskaffing av midlar</i>				
	Inntekter driftsrekneskap		432 294 552	
	Inntekter investeringsrekneskap		6 217 240	
	Innbetaling ved eksterne finanstransaksjonar		24 939 423	
Sum anskaffing av midlar			463 451 215	463 451 215
<i>Bruk av midlar</i>				
	Utgifter driftsrekneskap		412 591 412	
	Utgifter investeringsrekneskap		33 549 462	
	Utbetalingar ved eksterne finanstransaksjonar		27 903 962	
	Avskrivninger			
Sum bruk av midlar			474 044 836	474 044 836
	Avskrivninger		16 819 752	16 819 752
Anskaffing - bruk av midlar				6 226 131
<i>Endring ubrukte lånemidlar</i>				
x.x	IB konto		52 293 479	
x.x	UB konto		75 128 263	
Endring ubrukte lånemidlar			22 834 784	22 834 784
*) Auking framgår som (+), og reduksjon framgår som (-).				
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskap				29 060 915
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap				-0

2. Ytingar til leiande personar og revisor						
Ytingar til leiande personar framkjem under. Med leiande personar meiner ein rådmann og ordførar. Vidare						
					2016	2017
	Løn og anna godtgjering til rådmann				944 566	1 015 888
	Løn og anna godtgjering til rådmann for verv i kommunal samanheng					
	Løn og anna godtgjering til ordførar				801 953	802 210
	Løn og anna godtgjering til ordførar for verv i kommunal samanheng					
					2016	2017
	Revisjon				161 043	214 951
	Rådgjeving				168 453	236 614
	Sum				329 496	451 565

3. Pensjonsforplikting					
Pensjonsforplikting-, midlar og utgifter vert rekneskapsført i tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 13. Kommunen si					
Netto pensjonskostnad					
Under framkjem berekna pensjonskostnader i året. Pensjonskostnad i året er endringa i forplikting frå byrjinga til slutten av året.					
Netto pensjonskostnad i året		Beløp			
Nåverdi pensjonsopptening i året		22 027 366			
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting		21 967 337			
Forventa avkasting på pensjonsmidlane		-21 347 939			
Netto pensjonskostnad		22 646 764			
Premieavvik					
Pensjonspremie til betaling i året		24 330 505			
Administrasjonskostnad		-1 648 225			
Avregning frå tidlegare år		-22 646 765			
Premieavvik i året		35 515			
Arbeidsgjevaravgift premieavvik		5 008			
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift i året		40 523			
Pensjonsmidlar, pensjonsforplikting og berekna akkumulert premieavvik					
Under framkjem balanseført premieavvik til framtidig amortisering. I tråd med endringane i rekneskapsforskrifta frå 2011,					
Amortisering av premieavvik tidlegare år		Premieavvik 7 år	Premieavvik 10 år	Premieavvik 15 år	Sum
Akkumulert premieavvik per 31.12. i fjor		6 521 556	14 455 799	17 448 135	
Tidlegare amortisert premieavvik					
Premieavvik per 01.01. i år		6 521 556	14 455 799	17 448 135	38 425 490
Premieavvik i året		35 515			35 515
Amortisering i året av premieavvik tidlegare år		-1 091 651	-2 428 903	-2 923 729	-6 444 283
Premieavvik per 31.12. i år		5 465 420	12 026 896	14 524 406	32 016 722
Arbeidsgjevaravgift premieavvik		770 624	1 695 792	2 047 941	4 514 358
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift		6 236 044	13 722 688	16 572 347	36 531 080
Under framkjem balanseførte pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar. Pensjonsforpliktinga er berekna ut frå langsiktige forutsetjingar om avkasting.					
Balanse 31.12	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto bokført pensjonsforplikting	-566 230 183	-545 276 937	-527 215 252	-515 525 910	-464 958 364
Bokførte pensjonsmidlar	501 227 710	452 986 713	438 705 100	409 115 231	377 890 155
Netto pensjonsmidlar	-65 002 473	-92 290 224	-88 510 152	-106 410 679	-87 068 209
Arb.gjevaravg. av netto pensjonsforplikting	-9 165 349	-13 012 922	-12 479 931	-15 003 906	-12 276 617
Berekningsforutsetjingar					
Berekningsforutsetjingane er regulert i rekneskapsforskrifta § 13.5					
<i>Selskap</i>	Diskonteringsrente	Lønsvekst	G-regulering	Avkasting	
SPK	4 %	2,97 %	2,97 %	4,20 %	
KLP	4 %	2,97 %	2,97 %	4,50 %	

4. Varige driftsmidler (anleggsmidler)

Anleggsmidler vert vurdert i tråd med rekneskapsforskrifta § 8. Følgjande anleggsmiddelgrupper vert nytta for avskrivning:

Anleggsmiddel-gruppe	Avskrivings-plan	Eigedelar
Gruppe 0	0 år	Tomter og andre ikke avskrivb. anl.midler
Gruppe 1	5 år	Edb-utstyr, kontormaskiner og liknande.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og
Gruppe 3	20 år	Brannbilar, parkeringsplassar, trafikklys,
Gruppe 4	40 år	Bustader, skular, barnehagar, idrettshallar,
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg,

Anleggsmidler

Konto XXX-XXX	Gruppe 0	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Anskaffingskost 01.01	26 372 471,37	2 274 281,00	15 954 697,24	18 124 276,48	297 528 159,34	122 593 613,15
Tilganger ila. året	2 612 738,67	2 014 233,63	6 022 999,00	6 225 135,00	14 945 683,00	1 570 145,00
Avganger ila. året						
Anskaffingskost 31.12	28 985 210,04	4 288 514,63	21 977 696,24	24 349 411,48	312 473 842,34	124 163 758,15
Akk. avskrivning per 01.01	0	2 174 646,00	5 279 080,00	4 147 397,00	28 916 394,00	9 758 329,00
Avskrivning i året	0	729 255,00	1 973 245,00	1 495 698,00	9 291 698,00	3 329 856,00
Nedskrivning					832 324,00	
Akk. avskrivning per 31.12	-	2 903 901,00	7 252 325,00	5 643 095,00	39 040 416,00	13 088 185,00
Bokført verdi per 31.12.	28 985 210,04	3 559 259,63	20 004 451,24	22 853 713,48	302 349 820,34	120 833 902,15

5. Aksjar og andelar (anleggsmidler)

Finansielle anleggsmidler:

Selskap	Balanseført verdi 31.12.17	Marknadsverdi	Eigarandel
KLP	12 005 860,00		Egenkapitaltilskudd
BIR AS	805 000,00		805 aksjer er 1,61%
A/S Biblioteksentralen	1 800,00	1 800,00	6 andeler à 300,-
Vaksdal næringspark A/S	787 024,00		3500 aksjer er 100%
Kommunekraft A/S	1 000,00	2444,14	1 aksje
BKK A/S	15 492 603,00		549 a-aksjer
Business Region Bergen AS	20 000,00		20 aksjer à 1000,-
Modalen - Eksinged. billag A/S	678 000,00		88 aksjer
Vaksdal næringsselskap A/S	602 000,00		602 aksjer 67,55%
Vaksdal Senter	202 000,00		
Fjord Norge A/S	5 000,00	4 199,12	1 aksje
Sum	30 600 287,00	8 443,26	

Det er kjøpt aksjer og andelar for kr. 1.254.678,- i KLP

6. Langsiktig gjeld og avdrag på lån

6. Langsiktig gjeld og avdrag på lån																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														</
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

Avdrag lån:			
Avdrag		Rekneskap 2016	Rekneskap 2017,
Betalt avdrag eks. utlån		14 407 860	14 395 462
Berekena minste lovlege bidrag		9 492 292	11 440 194
Differanse		4 915 568	2 955 268
<i>Berekena minimumsavdrag (forenkla metode)</i>			
A. Avskrivning i året		16 819 752	
B. IB Anleggsmidlar		453 056 137	
C. IB Lånegjeld		308 152 591	
Minimumsavdrag (A/B*C)		11 440 194	
Langsiktig gjeld i tråd med kommunelov § 50 nr. 6:			
		Rekneskap 2016	Rekneskap 2017
Total lånegjeld UB		299 899 040	308 152 591
Startlån UB		25 649 084	23 457 969
Lånegjeld eks. startlån		274 249 956	284 694 622
Avdragsutgifter eks. startlån		14 407 860	14 395 462

7. Garantiansvar

Garantiansvaret innbefattar garantiar for tilsette sine lån, samt øvreg garantiar som kommunen har ansvar for. Eventuelle tap på garantiar eller innfriing av garantiar vert redegjort for under, samt eventuelle verknader på seinare års har ansvar for. Eventuelle tap på garantiar eller innfriing av garantiar vert redegjort for under, samt eventuelle verknader på seinare års budsjett/rekneskap.

<i>Garanti gitt til</i>	<i>Opprinneleg garanti</i>	<i>Garantibeløp per 31.12</i>	<i>Utløp</i>
BIR A/S	4 011 681,00	3 589 399,00	01.03.2050
Sum garantier	4 011 681,00	3 589 399,00	

8. Finansielle egedelar og forpliktingar vurdert til verkeleg verdi, herunder MFO

I driftsrekneskapen er det urealiserte/påløpte rentekostnader			309 908,00		
Plassering i:	Urealiserte renter (tap og gevist)	Verdi etter markedskurs i balansen pr. 31.12.17	Påløpte renter	Markedsverdi pr. 31.12.17	
Aksjer	1 148 092,00	14 740 022,00		14 740 022,00	
Obligasjoner	403 600,00	76 332 700,00	309 908,00	76 642 608,00	
Sum	1 551 692,00	91 072 722,00	309 908,00	91 382 630,00	

9. Avsetjingar og bruk av avsetjingar

I tråd med rekneskapsforskrifta § 5 punkt 6 framgår det nedanför ei oversikt over samla avsetjingar og bruk av avsetjingar i rekneskapsåret, både for kommunen og for den enkelte fondstype. Vi skil mellom samla avsetjingar og

Avsetjinger og bruk av avsetjingar	Beløp	Henvisning note
<i>Avsetjingar:</i>		
Avsetjingar til disposisjonsfond	18 785 438	
Avsetjingar til bundne driftsfond	7 622 680	
Avsetjingar til ubundne investeringsfond	264 000	
Avsetjingar til bundne investeringsfond	1 480 733	
Sum avsetjing til fond	28 152 851	
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessige meirforbruk		
Rekneskapsmessig mindreforbruk		
Sum avsetjing til fond	28 152 851	
<i>Bruk av avsetjing:</i>		
Bruk av disposisjonsfond	6 569 408	
Bruk av bundne driftsfond	9 495 573	
Bruk av ubundne investeringsfond	581 679	
Bruk av bundne investeringsfond	2 469 577	
Sum bruk av avsetjingar	19 116 237	
Til avsetjing neste år:		
Rekneskapsmessig meirforbruk		
Netto avsetjingar	9 036 614	

[Opplysningane må, iht. KRS nr. 6, ovennevnte opplysningar innehalde minst same detaljnivå som rekneskapsskjema 1B. Ein kan då ta utgangspunkt i rekneskapsskjema 1B i oversikta. Under er eit eksempel på ulike tenesteområder

Rekneskapsskiema 1B

Tenesteområda sine netto driftsutgifter

Fellesområde		Rekneskapstal i år	Justert budsjett i år	Vedteke budsjett i år	Rekneskapstal i fjor
1	Fellesområde økonomi	29 383	27 715	28 213	27 956
2	Fellesområde Helse og omsorg	120 791	120 798	122 264	110 995
3	Fellesområde Oppveks	87 104	82 783	71 362	85 004
4	Fellesområde Samfunnsutvikling	39 093	40 644	39 081	38 697
Pr. 01.01.		Avsetjing	Bruk	Pr. 31.12.	
Disposisjonsfond	70 648 429	18 785 438	6 569 408	82 864 459	
Bundne driftsfond	40 262 063	7 622 680	9 495 573	38 389 170	
Ubundne investeringsfond	41 932 470	264 000	581 679	41 614 792	
Bundne investeringsfond	5 786 471	1 480 733	2 469 577	4 797 627	
Sum fond	158 629 433	28 152 851	19 116 237	167 666 047	

10. Opplysningar om eigenkapitalkontoene

Gjeld andre eigenkapitalkontoar enn det som framkjem av avsetjingar over. Opplysningane som skal gjevast er:

Forside

a. Endring rekneskapsprinsipp

b. Rekneskapsmessig meirforbruk, herunder oversikt over inndekking

FRA BALANSEN:

	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Egenkapital	2.5	356 645 804	424 698 632	68 052 828
Kapitalkonto	2.5990	191 482 304	253 309 000	61 826 696
Sum endring for avstemming mot drifts og kapitalregnskapet				6 226 131
FRA DRIFTSREGNSKAPET				
	ARTER	Fra drift		
Sum bruk av avsetninger	930-960	20 691 011		
Årets regnsk.m. merforbruk	980	-		
Avsetninger	530-570	36 920 389		
Årets regnsk.m. mindreforbruk	580	8 384 955		
Overføring til investeringsregnskapet	570	10 512 271		
SUM DIFF. DRIFT		14 102 061		14 102 061
FRA INVESTERINGSREGNSKAPET				
Sum finansiering	910-970	35 754 870		
Overført fra drift	970	10 512 271		
Bruk av lån	910	13 185 216		
Aksjesalg og mottatte avdrag	920,929	2 436 720		
Sum finansieringstrans.	510-560	8 422 648		
Avdrag på lån	510	3 869 577		
Utlån/kjøp av aksjer	520,529	2 808 339		
Udisponert i investering	580	0		
SUM DIFF. INVESTERING		(7 875 930)		(7 875 930)
Forside				
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap				-0

11. Kapitalkontoen

Kapitalkontoen skildrar kor mykje kommunen har brukt av sin eigenkapital til å finansiera anleggsmidlar. Dette framkjem som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidlar og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidlar.

Saldo 01.01.2017	-191 482 304,21
<i>Auking av kapitalkonto (kreditposterar)</i>	
Aktivering av fast eigedom og anlegg	-25 353 701,67
Reversert nedskriving av fast eigedom og anlegg	
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidlar	-8 037 232,63
Kjøp av aksjar og andelar	
Reversert nedskriving av aksjar og andelar	
Utlån	-1 588 660,61
Aktivert eigenkapitalinnskot pensjonskasse	-1 254 678,00
Avdrag på eksterne lån	-27 766 449,10
Auking pensjonsmidlar	-70 245 878,00
Reduksjon pensjonsforpliktingar	-23 667 710,00
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debitposterar)</i>	
Avgang fast eigedom og anlegg	-
Av- og nedskriving av fast eigedom og anlegg	14 949 576,00
Avgang utstyr, maskiner og transportmidlar	
Av- og nedskriving av utstyr, maskiner og transportmidlar	2 702 500,00
Avgang aksjar og andelar	
Nedskriving av aksjar og andelar	
Avdrag på utlån	2 472 056,19
Avskriving utlån	
Reduksjon eigenkapitalinnskot pensjonskasse	
Bruk av midlar frå eksterne lån	13 185 215,68
Reduksjon pensjonsmidlar	22 004 883,00
Auking pensjonsforpliktingar	40 773 382,53
Urealisert kurstap utenlandslån	
Saldo 31.12.2017	-253 309 000,82

Dale 31.12.17/15.02.2018

Rådmann

Konsulent rekneskap

12. Investeringsoversyn				
Oversikt som viser årets og tidlegare års utgifter knytt til investeringar, samt vedtekne utgiftsrammer for større investeringsprosjekt framkjem her.				
Investering	Utgifter i år gifter føregåande år		Sum utgifter	Budsjett i år
Ek innskudd KLP	1 254 678,00	1 155 786,00	2 410 464,00	1 254 678,00
IKT og datasikkerhetsløsninger	1 450 640,13	276 840,54	1 727 480,67	1 200 000,00
Uteområder skuler	182 998,50	363 060,00	546 058,50	200 000,00
Ombygging 5 etg. Heradshuset	93 193,88	769 054,82	862 248,70	
Samlokalisering 4 etg.	45 374,33	440 332,15	485 706,48	
Samlokalisering folkehelse	250 000,00		250 000,00	700 000,00
Andre bygg			-	3 900 000,00
Oppgradering elvavegen	258 622,92	1 345 770,42	1 604 393,34	
Prosjekt demenssenter/helsehus	80 077,05		80 077,05	5 000 000,00
Prosjekt demenssenter/helsehus utstyr	86 462,00		86 462,00	2 000 000,00
Innovasjon i omsorg	390 110,00		390 110,00	300 000,00
Mobildekning Eksingedalen			-	-
Tettanaset	5 850 771,70	6 032 647,43	11 883 419,13	19 200 000,00
boliger Tveitane	312 738,67	1 846 048,00	2 158 786,67	-
Bustader Døso	270 000,00	363 626,00	633 626,00	-
Fleirbrukshall	117 812,50	65 152 730,10	65 270 542,60	-
Rasvurdering	22 240,75	501 692,88	523 933,63	150 000,00
Kommuneplan	518 978,25	557 655,86	1 076 634,11	
Digitale kartverk	248 083,25	945 921,00	1 194 004,25	
Digitalisering arkiv	96 726,37		96 726,37	800 000,00
Prosjekt Gateadresser	69 120,93	956 354,63	1 025 475,56	-
Vassverk	355 558,96	6 604 683,23	6 960 242,19	500 000,00
Avlaup	115 200,00	1 054 127,00	1 169 327,00	500 000,00
Avlaupssanering Vaksdal			-	5 000 000,00
Oppgradering delavågen avlaupsanl.			-	500 000,00
Avlaupssanering Stanghelle			-	500 000,00
Ombygging Innbyggjarsservice	40 479,39	961 305,05	1 001 784,44	
Tilstandsregistrering adm. Bygg	568 144,00		568 144,00	600 000,00
Trafikksikringstiltak	1 110 569,72	1 168 750,00	2 279 319,72	200 000,00
Oppgradering kommunale vegar	450 000,00	688 684,00	1 138 684,00	200 000,00
Ballbinge Eksingedalen	385 637,42	15 490,00	401 127,42	
Rehabilitering kjøkken Daletunet	7 349,01	9 435,00	16 784,01	
Sprinkleranlegg Daletunet	132 187,91		132 187,91	
Kjøp av bil/mnaskiner tekn. Stasjon	3 388 828,00		3 388 828,00	1 800 000,00
Ventilasjon dale bhg	591 541,39		591 541,39	1 000 000,00
Ny brannstasjon Vaksdal, forprosjekt			-	100 000,00
Ny feiarbil			-	500 000,00
Investeringar kommunale bygg		1 564 226,00	1 564 226,00	2 450 000,00
Ombygging kommunale utleigebustader				800 000,00
Ombygging Vaksdalsgarden 10 (Prestebustad)	1 531 500,30	51 220,00	1 582 720,30	1 200 000,00
Forprosjekt bustader Jamne	163 200,93	239 381,25	402 582,18	2 000 000,00
Stamnes Sentrum	12 399,66	2 777 056,89	2 789 456,55	
Områdeplan Vaksdal	1 865 453,38	118 881,25	1 984 334,63	1 150 000,00
Områdeplan Stanghelle	2 748 663,58	118 900,00	2 867 563,58	1 350 000,00
Moglegheitsstuiise bergsdalen	404 225,00		404 225,00	400 000,00
Vaksdal Idrettspark - gangveg	111 445,93	39 445,00	150 890,93	
Styring og overvaking av bygg og anlegg	258 638,78		258 638,78	4 000 000,00
Dale Barne og Ungdomskule	5 929 356,54		5 929 356,54	3 500 000,00
Vaksdal skule	721 947,95		721 947,95	1 500 000,00
Oppveksttun Stamnes	383 572,30		383 572,30	4 000 000,00
Kjøp av bil Jobbkoordinator	292 000,00		292 000,00	
Andre møteplasser			-	300 000,00
Kommunale bruer			-	450 000,00
Kommunale kaier			-	450 000,00
Chroombook skuler	563 593,50		563 593,50	500.000,00
Langope bibliotek	349 158,77		349 158,77	450 000,00
Sum	34 079 281,65	96 119 104,50	130 198 386,15	70 104 678,00

13. Sjølvkost

SE EGEN NOTE FRA MOMENTUM

Sjølvkost vert definert som den meirkostnad kommunen vert påført ved å produsera ei bestemt vare eller teneste.

[Tilsvarande oversikt for kvart tenestekområde må utarbeidast.]

Sjølvkostområde	Rekneskap i år	Budsjett i år	Rekneskap i fjor
Brukarbetaling/inntekt			
Kalkulatorisk renteinntekt			
Sum inntekter	0	0	0
Direkte kostnader			
Indirekte kostnader			
Avskriving			
Kalkulatorisk rentekostnad			
Sum utgifter	0	0	0
Resultat sjølvkost	0	0	0
Dekningsgrad (%)			
Avsetjing til bundne fond			

15. Mellomverande med KF/kommunelov § 27

**Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF
(AO-SENTERET)**

Overføring til AO-senteret i 2017 er på kr. 1.798.700,-.

31.12.2016		31.12.2017	
Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
129 697,00	87 039,00	21 117,76	

Vedlegg 4: Kommunestyret 2017 –saker

Saksnr	Møtedato	Sakstittel	Status/Kommentarer
01/2017	13.02.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
02/2017	13.02.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
03/2017	13.02.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
04/2017	13.02.2017	STATLEG PLAN FOR VEG OG BANE ARNA - STANGHELLE - ORIENTERINGSSAK	-
05/2017	13.02.2017	SAMFUNNSDELEN AV KOMMUNEPLANEN TIL VEDTAK	Gjeldande
06/2017	13.02.2017	ENDRING AV VEDTEKTER FOR VAKSDAL KOMMUNALE BARNEHAGE	Ok
07/2017	13.02.2017	HFK, TILBOD SEKRETARIATTENESTE	ok
08/2017	13.02.2017	SALSLØYVE FOR EKSINGEDALEN SNARKJØP AS FOR PERIODEN 01.02.2017-30.06.2020	Ok
09/2017	13.02.2017	POLITIREFORMA. KLAGE PÅ VEDTAK	
10/2017	13.02.2017	INTERKOMMUNALT SAMARBEID OM ØYEBLIKKELEG HJELP DØGNILBOD	oppstart 1.4.2017
11/2017	13.02.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	-
12/2017	13.02.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET 130217 FRÅ MDG	-
13/2017	06.03.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
14/2017	06.03.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
15/2017	06.03.2017	VEDTAK AV PLANSAK OMRÅDEREGULERING TETTANESSET OG STANGHELLE VEST	gjeldande
16/2017	06.03.2017	INNØRNING AV ELEKTRONISK AVKRYSSING I MANNTALET PÅ VALDAGEN / ENDRING/NEDLEGGING AV VALKRINSAR	Ok
17/2017	06.03.2017	SANKSJONAR ETTER SKJENKEKONTROLL	ok
18/2017	06.03.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET 06.03.2017 - TILTAK FOR Å BEGRENSE PLASTAVFALL I VAKSDAL KOMMUNE	-
19/2017	03.04.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
20/2017	03.04.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
21/2017	03.04.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	Ok
22/2017	03.04.2017	ENDRINGSFORSKRIFT OM MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ HJORT I VAKSDAL KOMMUNE, HORDALAND	Ok
23/2017	03.04.2017	HØYRING - REGIONAL AREAL OG TRANSPORTPLAN FOR BERGENSOMRÅDET	Ok
24/2017	03.04.2017	HØYRINGSSVAR TIL REGIONAL TRANSPORTPLAN	Ok
25/2017	03.04.2017	VAL AV TOMT FOR DALE BARNE- OG UNGDOMSKULE	ok
26/2017	03.04.2017	KONKURRANSEUTSETTING AV REVISJONSTENESTER FOR VAKSDAL KOMMUNE	ok
27/2017	08.05.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
28/2017	08.05.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
29/2017	08.05.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
30/2017	08.05.2017	ÅRSMELDING KONTROLLUTVALET FOR 2016	ok
31/2017	08.05.2017	BUDSJETT VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	ok
32/2017	08.05.2017	PLANSTRATEGI 2017-2020 - 2 GANGS HANDSAMING	Gjeldande
33/2017	08.05.2017	INTERKOMMUNALT SAMARBEID OM TILSYN MED FORSØPLING FORURENSINGSLOVEN GÅING AV AVTALE MELLOM VAKSDAL KOMMUNE OG BIR AS	Ok
34/2017	08.05.2017	LOKAL "FORSKRIFT OM VASS- OG AVLAUPSGEBYR I VAKSDAL KOMMUNE" ENDRING I PUNKT I GJELDANDE FORSKRIFT	Gjeldande
35/2017	08.05.2017	STANDARD ABONNEMENTSVILKÅR FOR VANN OG AVLØP	Gjeldande
36/2017	08.05.2017	INTERPELLASJON FRA MDG VAKSDAL - TILTAK FOR Å BEKJEMPE PROBLEM MED BRUNSNIGLAR	Tiltak med lokale lag i 2018
37/2017	08.05.2017	INTERPELLASJON FRÅ VAKDAL SV - VAKSDAL KOMMUNE SOM MEDLEM AV TRANSPARENCY INTERNATIONAL	Innmeldt
38/2017	08.05.2017	SØKNAD OM PENGESTØTTE TIL AKSJON E16 VOSS-BERGEN	Innvilga
39/2017	26.06.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
40/2017	26.06.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
41/2017	26.06.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	-
42/2017	26.06.2017	OMLEGGING AV TAKST OG RABATTSYSTEMET FOR VOSSAPAKKEN	ok
43/2017	26.06.2017	DALE 1 KRAFTSTASJON TIL KULTURFØREMÅL - BKK AS VAKSDAL KOMMUNE	avslutta
44/2017	26.06.2017	TILSTAND ADMINISTRASJONSBYGG, NÆRINGSBYGG MED MEIR	ok
45/2017	26.06.2017	REKNESKAP OG ÅRSMELDING VAKSDAL KOMMUNE 2016	ok
46/2017	26.06.2017	REKNESKAP OG ÅRSMELDING 2016 FOR VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	ok

47/2017	26.06.2017	TERTIALRAPPORT 1.TERTIAL 2017	ok
48/2017	26.06.2017	HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN 2018-2021	Gjeldande
49/2017	26.06.2017	POLITISK DELEGERINGSREGLEMENT	Gjeldande
50/2017	26.06.2017	GJENNOMGANG AV REGLEMENT FOR POLITISKE UTVAL	Gjeldande
51/2017	26.06.2017	SLIK FUNGERER KOMMUNESTYRET BEST	
52/2017	26.06.2017	INTERPELLASJON FRÅ MDG VAKSDAL - REGULERING AV KJØRETILLATELSER FOR VANNSCOOTERE I VAKSDAL KOMMUNE	Forskrift under arbeid
53/2017	26.06.2017	SØKNAD OM SKJENKELØYVE FOR MILANO PIZZERIA VAKSDAL	Avslag meldt
54/2017	18.09.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
55/2017	18.09.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
56/2017	18.09.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
57/2017	18.09.2017	MOBILDEKNING EKSINGEDALEN, GRØSVIK OG TOSKEDAL	venta ferdig 2018
58/2017	18.09.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Utsett
59/2017	18.09.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Folkevaldprogram
60/2017	16.10.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
61/2017	16.10.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
62/2017	16.10.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
63/2017	16.10.2017	FORVALTNINGSREVISJON AV KVALITET INNNANFOR HELSE OG OMSORG	oppfølging og tiltak igang
64/2017	16.10.2017	INNBYGGARFORSLAG OM PLASSERING AV NY SKULE PÅ DALE	Ombudsutval ser på retningslinjer
65/2017	16.10.2017	BYGGEPROGRAM OG KOSTNADSRAMME FOR NY BARNE- OG UNGDOMSKULE PÅ DALE	Saka utsett
66/2017	16.10.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Saka utsett
67/2017	16.10.2017	INTERPELLASJON FRÅ KJARTAN HAUGSNES - BARNEHAGEOPPTAK FOR 1 ÅRINGAR	Saka utsett
68/2017	16.10.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	K5, Ny skule DBU, Forvaltningsrapport, VNS
69/2017	23.10.2017	INNBYGGARFORSLAG OM PLASSERING AV NY SKULE PÅ DALE	ok
70/2017	23.10.2017	BYGGEPROGRAM OG KOSTNADSRAMME FOR NY BARNE- OG UNGDOMSKULE PÅ DALE	ok
71/2017	23.10.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Ok, oppstart 2018
72/2017	23.10.2017	INTERPELLASJON FRÅ KJARTAN HAUGSNES - BARNEHAGEOPPTAK FOR 1 ÅRINGAR	Sak til økonomiplan
73/2017	13.11.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
74/2017	13.11.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
75/2017	13.11.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	Ok
76/2017	13.11.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Innbyggjarundersøking, kartlegging friluftsområde
77/2017	13.11.2017	TERTIALRAPPORT 2.TERTIAL 2017	Ok
78/2017	13.11.2017	FRAMLEGG TIL ENDRING AV VEDTEKTER FOR VAKSDAL LANDBRUKSFOND -JUSTERING AV GRUNNKAPITAL	Ok
79/2017	13.11.2017	LOKAL FORSKRIFT OM TILDELING AV LANGTIDSOPPHALD I SJUKEHEIM - VEDTAK AV FORSKRIFT	Ok
80/2017	13.11.2017	BORGARLEG VIGSEL I VAKSDAL KOMMUNE FRÅ 2018	Ok
81/2017	13.11.2017	INTERPELLASJON FRA MDG VAKSDAL - BRUK AV GLYSO FAT	Sak til behandling 2018
82/2017	13.11.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET FRÅ HEIDI RONGVED - PERMISJONAR FOR LAG/ORGANISASJONAR/ARBEIDSTAKARORGANISASJONAR	Ok
83/2017	13.11.2017	KLAGE PÅ MELDING OM VEDTAK PÅ SKJENKELØYVE FOR MILANO PIZZERIA VAKSDAL AV 28 JUNI 2017	Ok
84/2017	13.11.2017	MODULSKULE	Ok
85/2017	18.12.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
86/2017	18.12.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
87/2017	18.12.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Utfylling i sjø, ny DBU
88/2017	18.12.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
89/2017	18.12.2017	VEDTAK AV REGULERINGSPILAN FOR VAKSDAL VASSVERK - PLAN-ID 2015001	Ok
90/2017	18.12.2017	DIVERSE - ÅRSAVSLUTNING 2017	Ok
91/2017	18.12.2017	HEIDER TIL VIKTIGE PERSONAR I VAKSDAL KOMMUNE	Ok
92/2017	18.12.2017	VERTSKOMMUNESAMARBEID MED BERGEN BRANNVESEN	Ok, oppstart 1.mars 2018
93/2017	18.12.2017	INTERKOMMUNAL LEGEVAKT - BUDSJETT 2018	Ok
94/2017	18.12.2017	BUDSJETT 2018 VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	Ok
95/2017	18.12.2017	RENOVASJONSGBYR 2018	Ok
96/2017	18.12.2017	FRAMLEGG TIL BUDSJETT 2018	Ok

Vedlegg 5. KOSTRA 2017 – førebels tal

Finansielle nøkkeltal	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u Oslo
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7	2,4	2,2	4,0	2,8
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	5,8	3,0	2,3	4,5	3,5
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	48,7	18,8	21,3	15,4	20,7
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	46,6	75,2	80,1	77,0	75,4
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	204,4	216,5	228,9	201,2	210,4
Frie inntekter i kroner per innbygger	61625	61141	63105	52457	53601

Prioritering	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern					
Barnehage	10,7	11,5	10,9	15,9	14,4
Grunnskule	21	23,1	22,7	24	23,2
Helseteneste	4,7	5,5	6,2	4,5	4,6
Helse og omsorg	46,4	32,6	32,8	29,9	30,9
Sosial teneste	2,2	2,8	2,8	4,6	3,9
Administrativ og politisk styring	7,5	9,8	10,9	6,8	7,7
herav styring og kontroll	1,5	1,5	1,5	0,7	0,9
herav administrasjon	6	8,3	9,5	6,2	6,8

Prioritering	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	118 656	146 765	148 668	144 293	143 594
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger, konsern	13 920	15 304	16 211	13 308	13 229
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten, konsern	3 084	3 615	4 400	2 481	2 645
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, konsern	30 789	21 586	23 384	16 585	17 617
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år, konsern	2 585	3 195	3 416	4 192	3 721
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten, konsern	7 112	11 228	11 777	9 953	10 278
Netto driftsutgifter, administrasjon og styring, i kr. pr. innb., konsern	4 983	6 547	7 808	3 848	4 468

Dekningsgrad	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	79,4	90,5	90,6	91,9	91,8
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	10,9	8,5	9,5	7,1	7,9
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	16,2	13	15,5	11	11,1
Fysioterapiårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,3	10,7	11,1	9	9,5
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	96,5	94,3	93,7	94,6
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	15,1	13,4	14,4	13,7	12,6
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	31	26	30	19	21

Produktivitet/enhetskostnader	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	172 454	195 202	197 421	205 965	196 246
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per	125 881	134 300	145 592	117 451	115 514
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn	13,3	12	11	15	14,3
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner), konsern	224 657	234 536	235 687	266 031	255 538
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern	945 375	1 055 579	1 193 531	1 118 609	1 134 314
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3 165	4 128	3 385	3 679	3 431
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2 636	4 354	3 491	3 591	3 839
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 899	2 489	2 570	2 363	2 712
Bto. dr. utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	105 261	86 758	100 337	177 228	146 535
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker, konsern	37 986	20 965	20 300	22 227	20 330

Vedlegg 6. Meldingar

Andre vedlegg:

Vaksdal kommune - rapport gjeldsporteføljen - pr. 31.12.17

Vaksdal kommune – rapport aksjar og obligasjonar – pr 31.12.17

Gebyrfinansierte sjølvkosttenester – Etterkalkyle 2017

Aktivitetsoversikt 2017 Prosjekt Lev Vel i Vakdal